این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

با سمه تعالی

« فرم شماره : **۱** »

فرم خلاصه اطلاعات مربوط به کارمندان و مستندسازی « **ویژه ارتقاء رتبه شغلی عالی** »

نام : نام خانوادگی :

نام پدر :براتعلی رشته شغلی :آموزگاری

کد ملی : شماره پرسنلی :

پست سازمانی: واحدمشارکت مردمی آموزش و پرورش

سابقه خدمت قابل قبول (۰۲روز /۲ ماه / ۲۶سال) تا۹۲/۱/۱ سوابق تجربه قابل قبول (۰۲روز /۲ ماه / ۲۶سال) : تا ۹۲/۱/۱

۱ . محل جغرافیایی خدمت : آموزش و پرورش استان خراسان شمالی حوزه محل خدمت« شهر / شهرستان اسفراین

۲ . سوابق تجربی کارمند : « بر اساس فرم ۵۰۲ اطلاعات پرسنلی»

ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی	ردیف	رشته شغلی	عنوان پست سازمانی	دوره تصدی
۱				۷			
۲				۸			
۳				۹			
٤				۱۰			
٥				۱۱			
٦				۱۲			

۳ . میانگین امتیاز مکتسبه طول دوره ارزشیابی کارمند : امتیاز

٤ . عناوین دوره های آموزشی مرتبط با شغل : « **عالی : ۱۵۰ ساعت** »

ردیف	عنوان دوره	ساعت	ردیف	عنوان دوره	ساعت
۱			۷		
۲			۸		
۳			۹		
٤			۱۰		
٥			۱۱		
٦			۱۲		

❋ جمع ساعت دوره های آموزشی : ..... ۱۵۰ ..... ساعت

۵ • مهر و امضاء مدیر کل آموزش و پرورش استان : .....

۶ • امضاء رییس امور اداری و تشکیلات استان :

.....

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

« **ویژه ارتقاء رتبه شغلی عالی** » « فرم شماره : **۲**»

* مستند سازی تجربیات « کارمند محترم لطفاً در خصوص هر یک از قسمتهای زیر چند سطر توضیح دهید »

مقدمه : ارائه توضیح کلی در خصوص حوزه فعالیت کارمند :

۱ . ارزشیابی عمومی :

– نقاط قوت در زمینه وظایف و مسئولیت های شغلی :

بکارگیری همه توان در جذب مشارکت های مردمی

- نقاط ضعف در زمینه وظایف و مسئولیت های شغلی :

الف : سختی کار

ب:

ج :

د :

۲ . اقدامات خاصی که در طول خدمت صورت گرفته و به نتیجه رسیده است .

بکارگیری روش های جدید و برخورد مناسب برای جذب کمک های مالی مردم

۳ . بیان نکات ویژه و کلیدی حاصل تجربیات کارمند که منجر به بهبود وضع در حوزه کاری شده است .

تلاش برای ایجاد شوق و انگیزه برای کمک به آموزش و پرورش

۴ . برنامه خاص برای آینده ناشی از تجربیات گذشته .

ابداع روش ها و شیوه های موثر در جذب کمک های مالی

۵ . مهر و امضاء مدیر کل آموزش و پرورش استان : .....

۶ . امضاء رییس امور اداری و تشکیلات استان : .....

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

هوالرزاق

« ویژه ارتقاء رتبه شغلی عالی »

اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان شمالی

کد پرسنلی :

شماره ملی : **نام :**

نام خانوادگی :

رشته شغلی : مشارکت های مردمی

عنوان پست سازمانی :

رتبه قبلی و تاریخ اجراء : **خبره** ...../...../.....

رتبه جدید و تاریخ اجراء : **عالی** ...../...../.....

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

عنوان مستندات تجربیات مدون :

تجربیات کار در واحد مشارکت های مردمی آموزش و پرورش

www.asemankafinet.ir

فهرست مطالب

مقدمه : ۷

نکات کلیدی : ۱۰

حیطه وظایف واحد مشارکت مردمی اداره آموزش و پرورش ۱۱

بیان تجربیات و تعریف ها : ۱۳

* تعریف مشارکت، اهداف و قلمرو آن ۱۳

نقش مشارکت مردم در تعلیم و تربیت ایران ۱۹

تاریخچه مشارکت مردم درآموزش و پرورش ۲۲

* ویژگی‌های مشارکت موفقیت‌آمیز ۲۴

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

* پیش‌نیازهای مشارکت ۲۴

* نتایج مثبت مشارکت‌ها ۲۶

* پیامدهای افزایش و کاهش مشارکت در زمینه‌های مثبت و منفی کار ۲۷

* موانع مشارکت در آموزش و پرورش ۲۷

الف) موانع درونی: ۲۸

۱ــ کاستی‌های ناشی از عوامل انسانی: ۲۸

۲ــ کاستی‌های ناشی از فعال نبودن معلمان در امر مشارکت: ۲۹

۳ــ کاستی‌های ناشی از فعال نبودن دانش‌آموزان در امر مشارکت: ۲۹

۴ــ کاستی‌های ناشی از برنامه‌ریزی: ۳۰

۵ــ کاستی‌های ناشی از اشکال مشارکت: ۳۰

۶ــ کاستی‌های ناشی از ساختار آموزش و پرورش: ۳۱

ب) موانع بیرونی: ۳۱

۱ــ کاستی‌های ناشی از عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی: ۳۲

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲ــ موانع و کاستی‌های ناشی از برنامه‌ریزی دولت: ۳۳

* راهکارهای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه ۳۵

راههای جذب مشارکت اولیای دانش آموزان در امور تعلیم و تربیت ۳۶

راهکارهای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه ۳۷

پیامدهای افزایش مشارکت عبارت‌اند از : ۳۸

پیامدهای کاهش مشارکت عبارت‌اند از: ۳۹

راهکارهای ایجاد ارتباط بین خانه و مدرسه ۳۹

فرصت ها و ضرورت مشارکت مردم در نظام آموزش و پرورش ۴۲

دیگر چالش ها و موانع مشارکت مردم در نظام آموزش و پرورش کشور ۴۶

۱- موانع فکری و نگرشی: ۴۶

۲- موانع ساختاری: ۴۷

۳-موانع مربوط به منابع انسانی: ۴۸

شیوه های پیشنهادی جهت جلب و جذب مشارکتهای مردمی در آموزش و پرورش ۵۰

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

- انجمن اولیا و مربیان: ۵۰

الف: توجه به انتظار اولیا ۵۱

مهم ترین انتظارات اولیا از مدیران بر اساس نتایج بدست آمده عبارتند از : ۵۱

- کلاسهای آموزش خانواده: ۵۲

- گسترش راه های جلب مشارکت و تامین منابع مالی: ۵۲

* بحث و نظر ۵۸

* راه حل برای افزایش مشارکت مردم در آموزش و پرورش ۶۰

پیشنهادها و نتیجه گیری ۶۳

منابع و مآخذ ۶۶

مقدمه :

همان‌گونه که جامعه‌پذیری متفاوت از تعلیم و تربیت است، مشارکت نیز متمایز از همکاری می‌باشد. با توجه به نیازمندی نهاد آموزش و پرورش به مشارکت دانش‌آموزان برای حفظ پویایی خود، بررسی موانع آن یک ضرورت است که در این مقاله به آن توجه شده است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نظام اجتماعی و حیات سیاسی جامعه بشری به تعاون و مشارکت اعضای آن بستگی دارد. این امر از طریق همیاری‌های مردمی استوار می‌گردد و آموزش و پرورش به عنوان نظامی اجتماعی نیازمند مشارکت و همکاری همه اجزای نظام است. این نظام بدون مشارکت مؤثر مردم و کارکنان در ابعاد علمی، فرهنگی، اقتصادی و عاطفی نمی‌تواند فرایند تعلیم و تربیت را به خوبی عملی سازد.

اگرچه مشارکت در امور آموزش و پرورش از روزگاران گذشته تاکنون به صورت‌های گوناگون انجام شده و در هیچ دوره‌ای تعطیل نگشته است، در مقابل تداوم و استمرار این امر، آنچه امروز بیش از هر زمان دیگر ضرورت دارد بررسی ویژگی‌های مشارکت و آسیب‌شناسی آن است. به این سبب است که بسیاری از پژوهندگان و متخصصان موضوع مشارکت معتقدند که این اصطلاح، مفهوم تازه‌ای نیست، اما باید آن را با دیدی نو نگریست. این اصطلاح مترادف همکاری نیست، بلکه شیوه‌ای است از اداره امور متناسب با نیروهای جدید و قدرتمند فعال دنیای کنونی. برای نگاه جدید ضرورت دارد نخست وضعیت موجود مشارکت ارزشیابی گردد و در پرتو دستاوردهای حاصل از این ارزشیابی، تلاش‌های لازم برای سازمان‌دهی آن انجام شود. در چنین فرایندی است که می‌توان دستاوردها را تقویت نمود و کاستی‌ها را کاهش داد یا برطرف کرد (پاترشیا و نل، ترجمه اسلامیه، ۱۳۷۷).

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

در سال‌های اخیر، نظام آموزش و پرورش کشور ما با مشکلات متعددی روبه‌رو بوده است. حل این مشکلات و برطرف کردن کاستی‌های آن یکی از دغدغه‌ها و نگرانی‌های جدی دست‌اندرکاران آموزش و پرورش است. رشد روزافزون جمعیت دانش‌آموزی و افزایش تقاضا برای آموزش، مستلزم فراهم آوردن محیط آموزشی مناسب همراه مشارکت تمام اعضای مدرسه در امور جاری آن است. اداره امور مدرسه باید مبتنی بر تصمیم‌گیری مشترک، استقلال نسبی، انعطاف‌پذیری، روش‌های غیرمتمرکز و مشارکت‌جویانه باشد تا فضای مدرسه را پویا، پرنشاط و فعال نماید و توانمندی‌ها و خلاقیت‌های مدیران و معلمان و دانش‌آموزان را شکوفا و متجلی سازد، از طرف دیگر سیاست‌های راهبردی آموزش و پرورش بر تمرکززدایی، مدرسه‌محوری و توسعه مشارکت همه‌جانبه متمرکز است که با تفویض اختیارات و مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه، زمینه تحقق اهداف تعلیم و تربیت همگانی فراهم می‌شود (نساجی، ۱۳۸۰).

متخصصان امروز می‌خواهند به ایجاد جهانی سالم و پویا کمک کنند، نه اینکه صرفاً دانش‌آموختگان را به بازار کار بفرستند. ما واقعاً می‌خواهیم فرصت‌های یادگیری را چنان فراهم کنیم که دانش‌آموزان امروز شهروندان فرهیخته و توانمند فردا شوند، مسلماً چنین شهروندانی که خوب تربیت شده‌اند برای فرزندان خود دنیای بهتری می‌سازند. کارفرمایان روشنفکر خواستار همکارانی هستند که در زمینه کار، سازمان و مشکلات همه‌جانبه بارقه‌ای از شور و هیجان داشته باشند؛ یعنی اعضای فعال تمام‌وقت در محیطی کیفی باشند. تعهد نسبت به بالا بردن کیفیت در آموزش و پرورش مستلزم مشارکت‌های فعال و مستمر در جهت

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بهبود آنچه به کار می‌بریم، می‌باشد. همگان در آموزش و پرورش تأکید دارند که باید دانش‌آموزان افرادی موفق و شهروندانی مؤثر در جامعه شوند، درحالی‌که فعالیت‌ها باید طوری طراحی شوند که دانش‌آموزان بتوانند خویشتن را در جهت کسب موفقیت یاری نمایند (کافمن و زان، ترجمه سلیمی و اسحاقیان، ۱۳۷۷).

نکات کلیدی :

مشارکت مردمی – مدارس - راهکارها

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

حیطه وظایف واحد مشارکت مردمی اداره آموزش و پرورش

- برنامه ریزی و ارائه راهکارهای موثر در ترغیب و مشارکت فعال مردم درتقبل بخشی از هزینه های مربوط به احداث و نوسازی مدارس

- تدوین وتنظیم برنامه های بلند مدت و میان مدت به منظور تقویت و تداوم مشارکتهای مردمی در امر مدرسه سازی

بهره گیری از امکانات فرهنگی، تبلیغی و رسانه های گروهی جهت ترویج فرهنگ مشارکت.

- فراهم آوردن زمینه شناسایی و ارتباط با صنوف، شرکتها، کارخانجات وافراد خیر به منظور جلب مشارکت آنان.

- تهیه پرونده خاص پروژه های خیرین به همراه آلبوم عکس از مراحل مختلف پروژه ها.

- هماهنگی با کارشناسان دفتر مشارکتهای مردمی و نهادهای سازمان متبوع به منظور اخذ رهنمود دراجرای مصوبات و دستورالعمل های مربوطه.

- آگاهی و شناخت به اصول و معیار های حاکم بر تعاون و مشارکت مردم در برنامه های عام المنفعه.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ـ شناخت زمینه‌های جذب و هدایت مشارکتهای مردمی و بررسی اثر بخشی فعالیت‌ها در راستای اهداف تعیین شده .

ـ ارتباط با اصناف ، بنیادها ، تشکلهای فرهنگی ، مجامع خیرین و دستیابی به اطلاعات و آمار درجهت توسعه فضاهای آموزشی و پرورشی مردمی.

ـ ترغیب و هدایت خیرین مدرسه‌ساز به مناطق و نواحی آموزش و پرورش که با کمبود فضا مواجه می‌باشند.

- هماهنگی در برگزاری مراسم خاص افتتاح پروژه‌های مردمی ومشارکتی .

ـ نظارت برنامه‌ای بر روند احداث فضاهای آموزشی و پرورشی مردمی و مشارکتی و تهیه گزارش از عملکرد آنها و چگونگی پیشرفت فیزیکی پروژه‌های در دست اجراء و جمع‌آوری اطلاعات مربوطه.

ـ برنامه ریزی و هماهنگی لازم درخصوص پروژه‌های مردمی و مشارکتی و بررسی چگونگی انطباق کارهای انجام شده با مشخصات فنی و نقشه‌های مربوطه.

ـ هماهنگی با دفتر فنی نوسازی بمنظور تهیه و تأمین نقشه‌های مورد نیاز (تیپ یا موردی) پروژه‌های مردمی و مشارکتی .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ـ هماهنگی با واحدهای ذیربط به منظور تأمین و توزیع مصالح و تجهیزات مورد نیاز پروژه‌های مشارکتی و نظارت بر چگونگی مصرف مصالح و تجهیزات مذکور.

ـ هماهنگی و درخصوص طرحهای ویژه نظیر طرح مشارکت دانش‌آموزان در احداث مدارس ، طرح بهسازی مدارس در نمازخانه مدارس و ...

ـ پیگیری ، بازدید و بررسی نحوه بهره‌برداری و نگهداری پروژه‌های مردمی و مشارکتی .

بیان تجربیات و تعریف ها :

❋ تعریف مشارکت، اهداف و قلمرو آن

"در نیکوکاری و پرهیزگاری یکدیگر را کمک کنید نه در گناه و تجاوز" (مائده/ ۵)

مشارکت از دیرباز با زندگی انسان‌ها پیوند داشته و زمان پیدایش آن به آغاز پیدایش خانواده و زندگی مشترک بین زن و مرد بر می‌گردد، به گونه‌ای که در این ارتباط، رشد و بالندگی آن‌ها فراهم شود. به‌تدریج مشارکت در زمینه‌های دیگر، مانند کار و صنعت، راه خود را گشود و سرانجام مردمان حق آن را یافتند که در تعیین سرنوشت خود صاحب‌اختیار شوند و در طراحی آینده خود مشارکت جویند. امروزه مشارکت را

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

دانش نوین و علم رو به ظهور می‌دانند. محور توجه این علم جدید از عمل متقابل اجزا نشأت می‌گیرد. این علم به بررسی و کشف قابلیت و توانایی گستردگی اطلاعات نظام‌های مشارکتی مبادرت می‌کند، همچنین چگونگی تأثیر رفتار را در هنگامی بررسی می‌کند که نظام پیچیده‌تر از آن است که بتوان روی آن نظارت داشت (پاترشیا و نل، ترجمه اسلامیه، ۱۳۷۷).

پل زدن بر شکاف بین اهداف و اعمال، درگیری فرآیند مشارکت است. این درگیری نه فقط تنگنایی مدیریتی، که تنگنایی انسانی است و مشارکت پاسخی منطقی به شرایط و درگیری‌های امروزی است.

مفهوم مشارکت به معنی دست در دست هم گذاشتن برای انجام دادن کاری است و ابعاد آن می‌تواند اجتماعی، فکری، اقتصادی و حتی سیاسی باشد (عصاره، ۱۳۷۶).

مشارکت عبارت است از ایجاد نوعی همبستگی، تعلق و تلاش جمعی میان افراد جامعه به منظور نیل به نظام عادلانه اجتماعی (سپهری، ۱۳۷۳).

مشارکت درگیری ذهنی و عاطفی اشخاص در موقعیت‌های گروهی است که آنان را بر می‌انگیزد برای دستیابی به اهداف گروهی، همدیگر را یاری دهند و در مسئولیت کار شریک شوند. بر اساس تعریف فوق درگیر شدن، یاری دادن و مسئولیت‌پذیری سه ویژگی مهم مشارکت می‌باشد (صالحی ریحانی، ۱۳۸۰).

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

در تعریفی دیگر مشارکت به معنی فراهم آوردن و گسترش بستر نقد مشترک برای هدف‌های مشترک است. بر پایه این تعریف، هنگامی که میان گروهی از مردم فرصت بررسی و نقد هدف‌ها و مقاصد مشترک فراهم آید و اطلاعات و دانش میان آنان به آسانی مبادله گردد، امکان دستیابی به شناخت و آگاهی همگانی فراهم می‌آید و بر اثر آن، حاصل کار و تلاش گروه فزونی می‌پذیرد. در پی داد و ستد آزاد و آسان اطلاعات، امکان تبدیل اطلاعات به شناخت و معرفت افزایش می‌یابد و به دنبال آن، تراز تولید و پدید آوردن، ابداع و ابتکار در میان افراد گروه فزونی پیدا می‌کند. در کنار چنین فراگردی، افراد با رغبت و اراده عمدی به پذیرش تصمیم‌های گروهی تن می‌دهند و آنچه فراهم آمده است از آن خود می‌پندارند و به آن متعهد می‌گردند. در این تعریف، فزونی شناخت و آگاهی مردم به دسترسی آسان آنان به اطلاعات بستگی پیدا می‌کند و ضرورت گسترش شناخت در کارها هویدا می‌شود. بالا رفتن درجه شناخت و معرفت نیز سرانجام در چگونگی کار و تولید فکری و ذهنی افراد اثر می‌گذارد و تراز کمی و کیفی تولید کالا و خدمات حاصل از تلاش مردمان توانمند را افزایش می‌بخشد. بر این اساس مشارکت را می‌توان فراگرد نیرومند توزیع بیشینه اطلاعات و نظام نیرومندتر تبدیل جمعی اطلاعات به آگاهی و شناخت دانست. بر این اساس میدانی گسترده‌تر از آزادی و انتخاب پدید می‌آید و مردم با اراده عمدی خویش به گزینش آنچه مطلوب می‌شمارند برمی‌آیند. مشارکت دامنه گزینه‌ها و فراگرد گزینش را گسترده می‌کنند و تعهد و پذیرش دگرگونی را آسان می‌گرداند (طوسی، ۱۳۸۰).

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مشارکت واقعی زمانی است که مردم از نظر شناختی و عاطفی با یکدیگر شریک شوند و همه توان خود را برای یاری رساندن به افراد بسیج کنند.

مشارکت بر سه ارزش بنیادی تأکید می‌ورزد: ۱ــ سهیم شدن مردم در قدرت و اختیار؛ ۲ــ راه دادن مردم به نظارت بر سرنوشت خویش؛ ۳ــ باز گشودن فرصت‌های پیشرفت بر روی مردم (طوسی، ۱۳۷۲).

در مورد هدف مشارکت، همکاری و داشتن حیات جمعی، به عنوان یک هدفی تربیتی، در اسلام مطرح است: "مؤمنان با یکدیگر برادرند، پس در میان آن‌ها سازش و توافق ایجاد کنید. " (حجرات/۱۰)

هدف مشارکت، از نظر اقتصادی افزایش بهره‌وری، از نظر روانی، به رسمیت شناختن ارزش‌های انسانی و از نظر اجتماعی، تقویت حس همکاری افراد از طریق اختیار دادن به آن‌ها در فرایند تصمیم‌گیری می‌باشد که موجب می‌شود از تعارضات موجود کاسته شود و طرفین، با داشتن حق و فرصت مساوی برای تبادل نظر و تصمیم‌گیری درباره مسائل، خود را متعلق به گروه واحد بدانند.

در مشارکت تمام افراد شایستگی‌های نوینی در خودشان می‌پرورند. این شایستگی‌های محوری عبارت‌اند از: خودمدیریتی، تفکر انتقادی، مهارت‌های انسجام‌آفرین ارتباطی، قابلیت یادگیری دو جانبه و تصمیم‌گیری انعطاف‌پذیر که از شروط لازم برای مشارکت موفقیت‌آمیز محسوب می‌شود و همه انسان‌ها به آن نیاز دارند.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

یکی دیگر از عواملی که زمینه را برای مشارکت در سازمان‌ها مهیا می‌سازد وجود بستر فرهنگی مناسب در سازمان‌هاست؛ یعنی قبل از اینکه افراد را به شرکت در فعالیت‌های سازمان ترغیب و تشویق کنیم، باید کاری کنیم که افراد نگرش و طرز تفکر مناسبی از کار گروهی و مشارکت داشته باشند؛ به طوری که بتوانند در مقابل اختلاف نظرها، انتقادها و سلیقه‌های مختلف از خود انعطاف نشان دهند. مشارکت تابع نگرش است، که عبارت است از حالت عاطفی مثبت یا منفی نسبت به موضوعی (بدار، دزیل و لامارش، ترجمه گنجی، ۱۳۸۰).

نگرش منشأ کلیه رفتارهای فردی و اجتماعی است و فرایند جامعه‌پذیری دربرگیرنده فرایندی پیوسته از شکل و تغییر دادن نگرش است. نگرش دارای سه بعد شناختی، عاطفی و رفتاری می‌باشد. مجموعه اطلاعات، آگاهی‌ها و دانش‌ها جزء شناختی نگرش را تشکیل می‌دهد، جزء عاطفی شامل احساساتی است که بر اثر مواجهه با موضوعی در شخص برانگیخته می‌شود و ارزشیابی او را از آن موضوع مشخص می‌کند، و جزء آمادگی برای عمل (رفتار) می‌باشد که شخص در مواجهه با موضوع مورد نظر به گونه معینی رفتار می‌کند (شیرکوند، ۱۳۸۱).

برای ایجاد مشارکت مؤثر باید جامع‌ترین نگرش را در کلیه ابعاد در مخاطبان ایجاد کرد؛ به‌طوری‌که مخاطب آگاهی، اطلاعات و حقایق لازم را برای شناخت زمینه‌های اجتماعی مشارکت به دست آورد، و نحوه طراحی و

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ارائه برنامه‌ها علاقه‌مندی لازم را برای قبول مسئولیت‌های اجتماعی در فرد به وجود آورد و در نهایت برنامه‌ها بتواند مخاطب را برای مشارکت مؤثر در صحنه‌های اجتماعی آماده کند. مسلماً برای ایجاد این آمادگی، مؤثرترین طریقه، ایجاد موقعیت‌های اجتماعی و صحنه‌های علمی است تا مشارکت را منطقی، واضح و لمس‌پذیر سازد.

در ایجاد مشارکت‌پذیری عوامل متعددی از قبیل خانواده، نظام آموزشی مدارس، نوع شخصیت افراد، محیط اجتماعی و... دخالت دارند که مؤثرترین آن‌ها خانواده و نظام آموزشی مدارس می‌باشد.

مشارکت فرایندی است که باید از خانواده آغاز گردد، و در مدرسه بسط و گسترش داده شود و خانواده برای پرورش این مهارت اهمیت فراوانی دارد. در خانواده می‌توانیم درباره نظم، چگونگی ایجاد ارزش‌ها، حل منازعه، یادگیری درباره مسئولیت و حقوق به فرزندانمان آموزش‌های لازم را بدهیم، که می‌تواند آن‌ها را در مسیر مشارکتی به سوی سطوح بالاتر احترام به خود و مسئولیتی دوجانبه رهنمون سازد. مدارس باید روش‌های تدریس خود را به نحوی تنظیم کنند که مشارکت بتواند به معیار اصلی تبدیل شود. مدارس می‌توانند در پرورش شایستگی تعیین‌کننده مشارکت تأثیر به مراتب بااهمیت‌تر از آنچه اکنون دارند بر جای گذارند؛ از جمله در عرصه‌های خود مدیریتی، علم به اینکه بخش‌های سیاسی و اقتصادی چگونه عمل می‌کنند، مهارت‌های ارتباطی مؤثر، مهارت در آموزش دوجانبه، تصمیم‌گیری انعطاف‌پذیر و تفکر نقادانه و

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بسیاری دیگر. چنین تأثیر گسترده‌ای، مستلزم تغییر در روش‌های آموزش و یادگیری و همچنین در موضوع‌های مورد تأکید است. مدارس می‌توانند به‌تدریج این دیوارهایی را فرو ریزند که رشته‌ها را مجزا می‌سازد؛ چراکه مسائل و مشکلات زندگی در دنیای امروز چند رشته‌ای هستند. اگر افراد درباره مسائل، مهارت‌های محدودی را فرا گیرند، مشارکت کردن در حل مشکلات و آفریدن فردایی بهتر بسیار مشکل خواهد بود (پاترشیا و نل، ترجمه اسلامیه، ۱۳۷۷).

نقش مشارکت مردم در تعلیم و تربیت ایران

مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت از دیرباز در ایران به عنوان یک امر مقدس مورد توجه بوده است. مردم چه با نظارت خویش بر روند پیشرفت تحصیلی فرزندان شان یا کمک و یاری به اولیای امر در بحث تعلیم و تربیت یا ساخت مراکز علمی و وقف مراکز درآمد، به منظور امکان فعالیت آنها در این امر مقدس و حیاتی فعالیت می کرده اند. اشاره مبسوط به تاریخچه این امر فرصت دیگری را می طلبد اما بررسی شرایط کنونی مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت، جایگاه این امر در قانون اساسی، دیدگاه عمومی مردم، نظر مسوولان امر، ضرورت یا عدم ضرورت مشارکت مردم و نیز ضرورت پرداختن به این مساله از موضوعات قابل بحث در این زمینه است. به نظر نویسنده که تمامی عمر کاری خویش را در سیستم تعلیم و تربیت گذرانده است، پرداختن به این مساله یکی از ضروری ترین نیازهای تعلیم و تربیت کشور است که متاسفانه همچون دیگر مسائل بعضاً دستخوش بازی های سیاسی شده است و با این دید کمتر افراد نظرات و اعتقادات خویش در

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

این باره را به صراحت مطرح می کنند و حقیقت را به جهت شرایط موجود نادیده می گیرند. ضرورت پرداختن به مساله مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت از آنجا ناشی می شود که بدون تعامل بین خانه و مدرسه، تعلیم و تربیت دانش آموزان به نحو مطلوب صورت نخواهد گرفت و سیستم تعلیم و تربیت منقطع از جامعه موفق نخواهد بود. آنچه در بحث مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت است، آیا منظور از مشارکت، شرکت در اداره تعلیم و تربیت و آموزشگاه است؟

آیا منظور کمک به اداره مدارس مورد نظر است؟ آیا ساخت مدارس و تجهیز آنها مطمح نظر است؟ و... مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت همه موارد فوق را در بر می گیرد اما خود معنای عمیق تر و دقیق تر از آنها را دارد. مشارکت یک نوع نگرش و اعتقاد به تعلیم و تربیت است که وجود آن دید و نگرش دیگر مسائل مذکور را به دنبال خواهد آورد. اعتقاد به اینکه آموزش و پرورش اساس و مبنای توسعه پایدار و همه جانبه است از سوی مسوولان و سیاستمداران کشور در رده های کلان مدیریتی و ایمان مردم به اینکه آموزش و پرورش می تواند آینده روشن و درخشانی را برای فرزندان شان و به تبع آن کشور و مملکت شان رقم بزند و از سوی دیگر اعتقاد دو قشر مذکور به اینکه بدون تعامل و ارتباط سازنده و موثر - نه صوری و نه ظاهری - نمی توان آموزش و پرورش اینچنینی داشت، سبب خواهد شد مسوولان کشور همه راهکارهای لازم و زمینه های مناسب را برای مشارکت مردم در امر تعلیم و تربیت فراهم سازند و اولیای دانش آموزان نیز با عشق و علاقه برای یاری سیستم تعلیم و تربیت قدم بردارند. بدون شک نگرانی مسوولان کشور از گذشته تاکنون به

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد موثر و سازنده مثبت نبوده است که البته این امر در گفتار، تعاریف و سخنرانی های خلاف دیدگاه و نگرش آنان است اما در عمل آموزش و پرورش همیشه با مشکلات عدیده یی دست و پنجه نرم می کرده و هم اکنون نیز اینچنین است.

شاید مشکل اساسی آموزش و پرورش در همین تعریف و تمجیدها باشد زیرا این امر سبب می شود جامعه این برداشت را داشته باشد که سیاستگذاران مملکت توجه لازم را به آموزش و پرورش می کنند لذا در صورت اعتراض دلسوزان نظام به بی توجهی به سیستم تعلیم و تربیت اکثراً به این تعاریف اشاره می کنند و این سخنان را دلیل عنایت لازم به این امر حیاتی می دانند. در هر صورت مهم ترین و ضروری ترین نیاز فعلی آموزش و پرورش ایجاد بستر مناسب جهت مشارکت عموم مردم در این امر حیاتی است. اگر اولیای امر بتوانند به هر طریق و شیوه یی مردم را به حضور جدی در این عرصه تشویق کنند و مشارکت مردم و حساسیت آنان به تعلیم و تربیت فرزندان شان از حالت فعلی خارج شود و بر اساس یک بنیان قوی استوار شود بزرگ ترین پشتوانه فکری، اجتماعی و... برای مسوولان امر تعلیم و تربیت ایجاد خواهد شد. متاسفانه امروزه به بهانه قانون مترقی تحصیل رایگان و صراحت قانون اساسی در این مورد هرگونه حضور مردم و مشارکت آنان در عرصه تعلیم و تربیت زیر سوال می رود و مسوولان امر نیز به جای تشکیل سمینارها و جلسات و نوشتن مقالات متعدد برای ترغیب مردم در این امر حالت تدافعی به خود گرفته و به صدور بخشنامه و... در ممانعت از کمک های مردمی اکتفا می کنند. چگونه است که کشور امریکا وقتی شوروی

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

سابق در فعالیت های فضایی از آنان پیشی می گیرد با بررسی همه جانبه توسط علمای تعلیم و تربیت در مورد علل عقب ماندن از شوروی سابق در این زمینه به تاثیر تکلیف شب دانش آموزان می رسند اما در کشور ما نسبت به تعلیم و تربیت اینچنین کم توجهی می شود.

تاریخچه مشارکت مردم در آموزش و پرورش

قانون مذکور در تاریخ بیست وششم دی ماه سال ۱۳۷۲ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که با توجه به محتوای آن می توان گفت در بیش از یکصد تجربه قانونگذاری در کشورمان، قانونی با این جامعیت و با نگاه تمرکز زدایی به تصویب نرسید و این از مصوبات تاریخی دوره چهارم مجلس است. مطابق ماده یک قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش ، اهداف این قانون عبارتند از : تحقق مشارکت مردم . نظارت آنها در امر آموزش و پرورش ، بهره گیری از کلیه منابع و امکانات جهت تاسیس ، توسعه و تجهیز فضاهای آموزشی و پرورشی و ایجاد تسهیل در فعالیت های اجرایی آموزش و پرورش.

علاوه بر اهداف فوق که در یک ماده از قانون لحاظ شده است با دقت در سایر موارد می توان اهداف دیگری را نیز رصد و فهرست کرد، از جمله: تحقق عدالت آموزشی، تمرکز زدایی در تصمیمات، توجه به مدرسه محوری، تامین منابع مالی غیر دولتی برای برنامه ریزی و ... .

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

پس از تصویب قانون و تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل ها، اقدامات اجرایی برای راه اندازی شوراها آغاز شد و اولین شورای برنامه ریزی کشور در تاریخ ۱۳۷۴/۳/۸ در استان کرمان شکل گرفت که تا پایان سال ۱۳۸۵ تعداد ۶۹۹ شورای آموزش و پرورش در استان ها، شهرستان ها و مناطق آموزشی کشور تشکیل شد.

باید توجه داشت قبل از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی در سال ۱۳۴۸ نیز قانونی تحت عنوان شوراهای مناطق برنامه ریزی به تصویب مجلسین دردوره طاغوت رسید که نه تنها در ترکیب اعضا و شرح وظایف و ظرفیت ها در سطح بسیار نازلی بود بلکه همان حد نازل نیز هیچگاه به اجرا در نیامد. سیاست راهبردی برای تحقق ظرفیت های متعدد و نیل به اهداف قانون عبارتند از :

الف. معرفی، تشریح و تبیین قانون

ب. محقق ساختن ظرفیت های قانون (زمینه های درون سازمانی)

ج. محقق ساختن ظرفیت های قانون (زمینه های برون سازمانی)

د. رفع محدودیت ها و ارتقاء ظرفیت های قانون

در راستای تحقق این سیاستهای راهبردی و متناسب با هر یک از آنها اقداماتی انجام گرفت که برخی از آنها، تقویت و تعمیق فعالیتهای گذشته بوده و تعداد کثیری از آن ها نیزبرای نخستین بار انجام شده است.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

*** ویژگی‌های مشارکت موفقیت‌آمیز**

۱ــ همه‌جانبه است. در ابعاد فکری، عاطفی، عملی، مالی و... متناسب با توان افراد شکل می‌گیرد؛ ۲ــ داوطلبانه است نه اجباری؛ ۳ــ آگاهانه است نه غریزی؛ ۴ــ براساس علاقه‌ها، نیازها و توانمندی‌های افراد و سازمان شکل می‌گیرد؛ ۵ــ براساس اعتماد و همراهی متقابل اعضاست؛ ۶ــ مبتنی بر اعتقاد و ارزش‌هاست؛ ۷ــ نیازمند فعالیت هماهنگ تمام اعضا است؛ ۸ــ دارای اهداف مشترک، دقیق و بدون ابهام است؛ ۹ــ حق مشارکت‌کنندگان در تصمیم‌گیری‌ها محفوظ است؛ ۱۰ــ آزادی عمل و دفاع از نظر و عملکرد هر فرد مشهود است.

*** پیش‌نیازهای مشارکت**

برای کامیابی مشارکت در یک سازمان ضرورت دارد که مقدماتی فراهم آید تا معنی و مفهوم مشارکت به خوبی تحلیل شود و افراد درستی و سودبخشی آن را باور کنند. بدین سبب زمینه‌سازی و بسترسازی فرهنگی برای آماده کردن همه کسانی که در پرتو نظام مشارکت قرار می‌گیرند بایسته است. پس از آن باید مدیران ارشد، میانی و پایه را برای حمایت و پشتیبانی از این نظام معتقد و همراه گردانید. حمایت مدیران ارشد سازمان در شمار ضرورت‌های نخستین قرار دارد. بعد از آنکه فضای سازمان برای رواج نظام مشارکت آماده و پذیرا گردید، باید به موارد زیر توجه کامل شود: پیش از آغاز رسمی نظام مشارکت، زمان کافی برای آشنایی کارکنان با این شیوه مدیریت فراهم آید. اجرای برنامه مشارکت در زمان اضطرار و موقعیت‌های

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

فوری و فوتی هرگز جایز نیست؛ هزینه‌های مادی و معنوی نظام مشارکت نباید از سودهای مادی و معنوی آن افزون‌تر باشد؛ موضوع مشارکت، باید با کار مشارکت‌کنندگان مربوط باشد تا مشارکت‌کنندگان از خود علاقه و دلبستگی نشان دهند؛ مشارکت‌کنندگان برای برقراری ارتباط و داد و ستد اندیشه‌ها و افکار آموزش‌های لازم را ببینند؛ مشارکت نباید بیم از دست دادن شغل را در میان شرکت‌کنندگان پدید آورد؛ شرکت‌کنندگان و دست‌اندرکاران مشارکت توانایی و آگاهی کافی داشته باشند؛ نوعی یگانگی و وحدت در سراسر سازمان وجود داشته باشد تا هر واحد جداگانه نتواند تصمیم‌هایی بگیرد که استراتژی سازمان، ضرورت‌های قانونی و موانعی از این قبیل را زیر پا بگذارد.

یکی از صاحب‌نظران دانش مدیریت بر این باور است که برای کامیابی شیوه مدیریت مشارکت‌جو در تشکیلات سازمانی شرط‌هایی به شرح زیر باید حاضر و آماده باشد: پشتیبانی و درگیر شدن مدیریت عالی سازمان و جامعه کارکنان در امر مشارکت، احساس نیاز به مشارکت برای بهتر کردن اوضاع کاری، پشتیبانی کارکنان از راه استقرار نوعی از شیوه‌های مشارکت در سود یا بهره کار، پیوند بلندمدت یا استخدام با امنیت شغلی، کم کردن تفاوت‌های حقوق و منزلت شغلی و تضمین حقوق فردی، پیگیری نتیجه‌های برخاسته از کوشش‌های مشارکت‌جویانه، وجود مشاوران شایسته و کاردان، برقراری نگرش منظومه‌ای، و مشارکت را کوشش بلندمدت به شمار آوردن (طوسی، ۱۳۸۰).

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

به نظر بسیاری از متخصصان توسعه، راه شرکت دادن مردم در امور مربوط به خودشان آن است که نخست به آنان اجازه داده شود تا اقدام به تعیین هدف‌های برنامه خود نمایند و آنگاه مورد حمایت قرار گیرند تا بتوانند فعالیت‌های خودیارانه را سازمان‌دهی کنند (امیرانی، ۱۳۷۳).

*** نتایج مثبت مشارکت‌ها**

مشارکت‌ها، چنانچه بر مبنایی صحیح پایه‌گذاری شوند، نتایج مثبت به بار خواهند آورد و مشارکت دادن مردم در امور اجتماعی و فرهنگی از این امر مستثنا نیست و این مسأله نتایج مثبتی دارد که از آن جمله موارد ذیل است: معنویت و اخلاق بر جامعه حاکمیت می‌گردد؛ بهره‌وری در کار افزایش می‌یابد؛ از تمامی منابع محلی به صورت بهینه بهره گرفته می‌شود؛ حمایت‌های ملی از مدرسه‌ها تحقق می‌یابد؛ سرخوردگی از کار و افسردگی کاهش می‌یابد؛ دگرگونی و تحول در امور اجتماعی و فرهنگی پرشتاب می‌گردد؛ ایستادگی‌ها و مقاومت‌ها کاهش پیدا می‌کند؛ اعتماد مردم به یکدیگر زیاد می‌شود؛ مردم‌سالاری و بالندگی انسان‌ها تحقق می‌یابد؛ انسان‌ها مفعول جهان دیگران نمی‌شوند، بلکه فاعل جهان خود می‌گردند؛ انسان‌ها در تعیین سرنوشت خود شرکت می‌کنند؛ شنیدن صدای دیگران برای انسان‌ها آسان می‌شود؛ حاشیه‌نشینی که نوعی استعمارزدگی است، از میان می‌رود؛ انسان‌ها توان و نیروی بیشتری می‌یابند و ترس و وحشت ناشی از تنهایی رخت بر می‌بندد؛ فرهنگ سکوت در هم می‌شکند و آگاهی‌ها افزایش پیدا می‌کند؛ خلاقیّت‌ها شکوفا

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

می‌شود و توسعه همه‌جانبه تحقق می‌یابد؛ تولید، توزیع و مصرف نظام‌مند می‌شود؛ عدالت اجتماعی ایجاد می‌گردد (متین، ۱۳۷۷).

*** پیامدهای افزایش و کاهش مشارکت در زمینه‌های مثبت و منفی کار**

پیامدهای افزایش مشارکت عبارت‌اند از بالا رفتن کیفیت کار و برتر شمردن کیفیت زندگی کاری، آسان شدن دگرگونی و تازه‌گردانی، افزایش روحیه و وفاداری سازمانی، پدید آمدن احساس مالکیت‌ها و هویت یگانه، بالا رفتن درجه بردباری و شکیبایی در برابر دیگران، گسترده شدن فرصت بیان آزاد احساس و عواطف و اندیشه‌های درونی، فزونی گرفتن پیوندهای صلح‌آمیز میان بالادستان و زیردستان و میان همکاران، افزایش میزان انگیزش و علاقه‌مندی به کار.

پیامدهای کاهش مشارکت عبارت‌اند از: کاهش تعارض، دشمنی و رقابت کوبنده و ناسالم، کاهش میزان سرپرستی و نظارت، پایین آمدن ضرورت تنبیه و کیفر، کاهش ضایعات و به هدر دادن مواد اولیه، کم شدن ترک خدمت، غیبت و تأخیر در کار، کاهش فشار عصبی و تنش در کار، کاهش ناخشنودی مشتریان، پیشگیری از دوباره‌کاری‌ها (طوسی، ۱۳۸۰).

*** موانع مشارکت در آموزش و پرورش**

موانع و کاستی‌ها مشارکت در آموزش و پرورش را می‌توان به دو گروه بیرونی و درونی تقسیم کرد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

الف) موانع درونی:

۱ـــ کاستی‌های ناشی از عوامل انسانی:

مدیران: پژوهش‌هایی که پژوهشگران انجام داده‌اند نشان می‌دهد که ضعف مدیران از عوامل مهم کاستی‌ها و موانع مشارکت است و مدیرانی که می‌توانند کارکرد بسیار ارزشمندی در جلب مشارکت مردم داشته باشند، به علت‌های گوناگون در این زمینه فعال نبوده‌اند (صالحی مرزیجرانی، ۱۳۸۲).

موانعی که از جانب مدیران برای مشارکت ایجاد می‌شود عبارت‌اند از: کاستی‌های ناشی از ارتباط برقرار نکردن: بسیاری از مدیران توانایی استفاده از امکانات موجود و برقراری ارتباط با اولیای دانش‌آموزان، نهادهای خیریه و سازمان‌های مؤثر در مشارکت را ندارند. رفتار نامناسب آن‌ها با اعضای انجمن ناشی از مهارت نداشتن در برقراری ارتباط است؛ کاستی‌های ناشی از ناآگاهی مدیران: اکثر مدیران آموزش لازم برای مدیریت ثمربخش و جلب مشارکت مردم را ندیده‌اند، از مفهوم مشارکت و ابعاد مختلف آن آگاهی کافی ندارند و برداشت آن‌ها از مفهوم مشارکت در سطوح مختلف آموزش و پرورش با یکدیگر متفاوت و ناهمگون است.

کاستی‌های ناشی از تصمیم و عملکرد مدیران سطوح بالا: نگرش مدیران سطح بالا نسبت به مفهوم و چگونگی مشارکت هماهنگ نیست و نظر منسجم در این زمینه وجود ندارد. مدیریت‌ها در زمینه‌های زیر دچار کاستی است: آگاهی، نگرش، شخصیت و مهارت مدیران، متمرکز بودن مدیریت، نحوه گزینش،

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ارزشیابی، آموزش و مدیریت مدیران، نمود تثبیت، گرفتار بودن در امور جزئی و غفلت از امور حساس و پیچیده آموزشی، ناآگاهی از اقدامات مشارکت‌جویانه و ناهماهنگی در برداشت مدیران سطوح بالا، میانی و پایین از مشارکت.

۲ـــ کاستی‌های ناشی از فعال نبودن معلمان در امر مشارکت:

معلمان جایگاه مهمی در امر مشارکت دارند و بدون کمک و همکاری آن‌ها امور مشارکتی میسر نیست. اما به دلایل گوناگون از جمله ناآگاهی از مفهوم و اهمیت مشارکت، نداشتن انگیزه کافی به علت مشکلات مالی، اهمیت ندادن به تخصص، فقدان شایسته‌سالاری، افزایش جمعیت دانش‌آموزان کلاس و...، این گروه تمایلی به مشارکت ندارند. از طرف دیگر کارکردهای آموزش و پرورش به گونه‌ای است که در معلمان علاقه‌ای برای مشارکت ایجاد نمی‌کند و معلمان احساس می‌کنند که به جز تدریس دروس تعیین‌شده، وظیفه دیگری ندارند. با توجه به اینکه مشارکت در امر آموزش و پرورش، در درجه نخست، به انگیزه و آگاهی و دانش لازم نیاز دارد، انتظار همکاری معلمان کم‌انگیزه در تشویق دیگران چندان منطقی به‌نظر نمی‌رسد (قاسمی پویا، ۱۳۸۰).

۳ـــ کاستی‌های ناشی از فعال نبودن دانش‌آموزان در امر مشارکت:

دانش‌آموزان به دلایل متعدد، از جمله نبود زمینه برای فعالیت مورد علاقه آن‌ها، نبود امکانات، یاد نگرفتن شیوه ارتباط مؤثر، همکاری نکردن مدیران و معلمان و...، در امر مشارکت فعال نیستند. باید اولاً راهکارهای

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

متعدد مشارکت به دانش‌آموزان آموزش داده شود؛ ثانیاً قوانین لازم وضع گردد و کادر مدرسه به‌ویژه مدیران به آن متعهد شوند؛ ثالثاً فعالیت‌های متنوعی در مدرسه تدارک دیده شود.

۴ــــ کاستی‌های ناشی از برنامه‌ریزی:

در زمینه مشارکت و نهادینه کردن آن، برنامه‌ریزی دقیقی انجام نگرفته است. تصمیم‌ها بیشتر، مقطعی و مبتنی بر نیازها و فشارهای کوتاه‌مدت بوده است. باید دید کدام یک از شکل‌های فعلی مشارکت در جامعه قابلیت، توان و پایگاه گسترده‌ای دارد؟ و چگونه و طی چه برنامه‌ای در جهت تقویت و گسترش آن باید حرکت کرد؟ به‌علاوه باید در این برنامه سهم دولت و مردم، و وظایف هر یک مشخص و دقیق تعیین و تعریف شود (قاسمی پویا، ۱۳۸۰).

۵ــــ کاستی‌های ناشی از اشکال مشارکت:

گوناگونی مدارس از نظر آموزشی، اجتماعی و فرهنگی، توزیع ناعادلانه امکانات آموزشی، تأثیرات روانی منفی در طبقات پایین جامعه و کم‌ارزش تلقی شدن مدارس دولتی و... را می‌توان در این چارچوب بیان نمود. به عنوان مثال بعضی‌ها به صورت نظری و از بعد سیاسی و ایدئولوژیک و گروهی با توجه به فلسفه آموزش و پرورش و عدالت و برابری به آن توجه نموده‌اند. عده‌ای بر عدالت اجتماعی، ارزش‌های فرهنگی و اعتقاد تأکید کرده و آن را با ابعاد سیاسی نیز درآمیخته‌اند. تعدادی دیگر به چگونگی عملکرد آن نظر داشته و موانع گسترش این مدارس را مطرح کرده‌اند.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۶ــــ کاستی‌های ناشی از ساختار آموزش و پرورش:

ساختار آموزش و پرورش به گونه‌ای نیست که بتواند مشارکت را در سطح وسیع جلب کند. تحقق مشارکت نیازمند ساختار و تشکیلات ویژه آموزش و پرورش و کارکردهای خاص آن است. یکی از موانع ساختاری، متمرکز بودن تشکیلات و ساختار آموزش و پرورش است. تمرکز در ساختارها و عملکردها، تمرکز در نهادها و سازمان‌های گوناگون آموزشی، مثل تصمیم‌گیری فقط در سطوح بالا و نداشتن اختیار تصمیم‌گیری در سطوح میانی و پایین از جمله کاستی‌های ساختار آموزش است که مشارکت را با موانعی مواجه می‌سازد.

دیگر موانع ساختاری، ناتوانی تشکیلات اداری است. تشکیلات اداری ما به گونه‌ای نیست که مشارکت‌کنندگان بالقوه بتوانند به راحتی و بدون درگیر شدن در پیچ‌وخم اداری، به یاری آموزش و پرورش بشتابند. بوروکراسی وسیع و ناآگاهی گروهی از اداره‌کنندگان نهادها و سازمان‌های آموزشی و اداری از مفهوم مشارکت، و نگرش آنان نسبت به مردم، مانع تحقق یافتن امر مشارکت در آموزش و پرورش است.

از دیگر موانع می‌توان، کاستی‌های ناشی از آیین‌نامه ها و مقرّرات را نام برد.

ب) موانع بیرونی:

آموزش و پرورش نظامی است که علاوه بر عوامل درونی، عوامل بیرونی متعددی در عملکرد آن تأثیر می‌گذارد. تعدادی از عوامل مؤثر بیرونی که مانع مشارکت مردم در آموزش و پرورش می‌شوند عبارت‌اند از:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱ــــ کاستی‌های ناشی از عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی:

برای جلب مشارکت در آموزش و پرورش، ضرورت دارد زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی مشارکت فراهم گردد. بعید است مردمی که در مسائل اجتماعی و سیاسی شرکت فعال ندارند، در امور آموزش و پرورش مشارکت فعال داشته باشند. همکاری با آموزش و پرورش نوعی مشارکت در امور فرهنگی است؛ همچنان‌که میزان سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های مردم در دیگر عرصه‌های اجتماعی و فرهنگی کم است، برای فعالیت و مشارکت در آموزش و پرورش نیز آن‌ها چندان شوقی نشان نمی‌دهند. برای ایجاد انگیزه و رغبت، ضرورت دارد از نظر اجتماعی و فرهنگی و سیاسی تحولاتی در مردم و کل جامعه روی دهد.

از میان کاستی‌ها و موانع اجتماعی ــ فرهنگی می‌توان به کاستی در زمینه فکری ــ فرهنگی مشارکت اشاره کرد. افراد در زمینه ضرورت مشارکت آگاهی کافی ندارند، و اقدام‌های مؤثری نیز برای توجیه آنان در این زمینه انجام نشده است. در میان گروه‌های اجتماعی، برداشت درستی از مشارکت وجود ندارد. عده‌ای آن را صرفاً در کمک‌های مادی می‌دانند، بعضی دیگر آن را امری مشورتی قلمداد می‌کنند و حق تصمیم‌گیری را کلاً متعلق به سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران می‌دانند، و گروهی دیگر بر این باورند که در تمام عرصه‌ها، باید گروه‌های اجتماعی مشارکتی فعال، هم در تصمیم‌گیری و هم در اجرا، داشته باشند. مفهوم مشارکت بسیار گسترده است و هنوز برداشت مقبول اکثریت و تعریف کامل و محقق‌شده آن در جامعه چندان گسترش نیافته است نگرش‌ها به این موضوع بیشتر شخصی و سلیقه‌ای است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مشارکت و ضرورت آن در افراد و گروه‌های اجتماعی، دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران درونی نشده است. موضوع مشارکت باید نهادینه شود و در این صورت است که انواع فعالیت‌های مشارکتی به صورت خودجوش و قانونمند در جامعه رشد می‌یابد.

بسیاری از افراد هنوز به وظایف خطیر و حساس آموزش و پرورش در جهان امروز پی نبرده‌اند و جایگاه مشارکت مردم را در پیشبرد مسائل آموزشی چندان جدی نمی‌گیرند. حتی عده‌ای از دست‌اندرکاران رده‌های بالا آگاهی کافی از این ضرورت‌ها ندارند.

کم‌علاقگی به شرکت در امور اجتماعی و فرهنگی، درگیر شدن با زندگی روزمره و تلاش برای تأمین معاش، ترجیح دادن منافع فردی بر منافع گروهی، تأکید بر توفیق‌های مادی، کمبود تجربه زندگی جمعی و مشارکتی، دیکته شدن مسائل از بالا، کمبود اعتماد متقابل، از جمله موانع فرهنگی و اجتماعی در این زمینه است (قاسمی پویا، ۱۳۸۰).

۲ــــ موانع و کاستی‌های ناشی از برنامه‌ریزی دولت:

ارج نهادن به ارزش‌های اجتماعی ــ فرهنگی و فراهم نمودن زمینه‌های اقتصادی مناسب برای مشارکت، بی‌تردید از جمله وظایف دولت است، که تاکنون کاستی‌ها و ضعف‌هایی در آن وجود داشته است. موضوع مشارکت را نمی‌توان فقط بر عهده آداب و رسوم مشارکت‌جویانه خودجوش مردم گذاشت، بلکه دولت‌ها

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

وظیفه دارند این زمینه‌ها را تقویت کند و بسترهای لازم را با برنامه‌ریزی و اقدام قانونمند و نظام‌دار سازمان دهند.

دیدگاه روشن و هماهنگی در مورد مشارکت و مفهوم آن در میان سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان وجود ندارد. به طور نمونه در مورد موضوع مدارس غیرانتفاعی، شوراهای آموزش و پرورش و نحوه اداره آن‌ها هنوز هم بحث ادامه دارد. ناهماهنگی در دیدگاه‌ها و نگرش مسئولان رده بالا نسبت به مشارکت مردم و سهم آن‌ها در اداره جامعه و استفاده از نیروهای مردمی در عرصه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، تاکنون پیامدهای ناگواری داشته است و در عمل، به اقدام متفاوت و گاه متناقض منجر شده و هزینه‌های بسیاری بر جامعه و کشور تحمیل کرده است (قاسمی پویا، ۱۳۸۰).

عامل دیگر، اعتماد به دولت و مشارکت است. اعتماد رکن اساسی مشارکت است. برای جلب مشارکت مردم به آموزش و پرورش ضرورت دارد که اعتماد مردم نسبت به دستگاه‌های دولتی، از جمله آموزش و پرورش، بیشتر شود. و این اعتماد به صورت درونی و پایدار در مردم به وجود آید. عده‌ای از نظریه‌پردازان ریشه اعتماد یا بی‌اعتمادی مردم را نسبت به دولت، در تاریخ فرهنگ سیاسی کشور دیده و نتیجه گرفته‌اند که تداوم فرهنگ عشیره‌ای در نظام‌های سیاسی ایران باعث شده است تلقیّات جمعی از منافع و اهداف ملی به

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تأخیر افتد. در نتیجه فرهنگ حذف شده و بی‌اعتمادی به مردم و ناتوانی در ایجاد ارتباط‌های استدلالی رواج یافته است و فردمحوری جانشین عقل جمعی شده است (سریع‌القلم، نقل از قاسمی پویا، ۱۳۷۶).

*** راهکارهای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه**

راهکارها (method) ی متعددی برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه وجود دارد، از قبیل ایجاد: ۱ــ گروه کاری مهارت‌های زندگی؛ ۲ــ گروه کاری فرهنگ و حفظ میراث فرهنگی؛ ۳ــ گروه کاری حل مشکلات خانوادگی؛ ۴ــ گروه کاری مسائل هویتی در نوجوانی؛ ۵ــ گروه کاری حیطه پرورشی و مشاوره‌ای فرد (شامل ابعاد: جسمی، روانی، اخلاقی، عاطفی، ارتباطی و خانوادگی)؛ ۶ــ گروه کاری مهارت شغل‌یابی و...، که در هر گروه با روش‌های خاصی از جمله روش حل مسأله، بارش فکری می‌توان مشارکت دانش‌آموزان را فعال کرد.

برای تحقق مشارکت‌جویی دانش‌آموزان در امور مدارس، لازم است اولاً قوانین مؤثر و کارآمد اتخاذ شود. هرچه اداره محیط‌های آموزشی به شیوه‌های دموکراتیک و جمع‌گرایانه نزدیک‌تر، و امکانات کیفی و کمی

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بیشتر شود، نقش‌های دانش‌آموزی افزایش یابد، اردو و مسابقات برگزار شود، میزان مشارکت آن‌ها افزایش می‌یابد (فخرایی، ۱۳۸۱)؛ ثانیاً راهکارهایی برای مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه فراهم شود. آموزش بهداشت به دانش‌آموزان میزان مشارکت آن‌ها را افزایش می‌دهد (بنی‌طبا بیدگلی، ۱۳۷۲)؛ ثالثاً فرایندهای ساده‌ای برای امور گوناگون طراحی، و با همکاری خود دانش‌آموزان اجرا شود تا دانش‌آموزان بیشتر جذب فعالیت‌ها شوند. عده معدودی از دانش‌آموزان مشارکت‌کننده حرفه‌ای هستند و بیشتر آن‌ها مشارکت ندارند (مقنی‌زاده، ۱۳۷۵).

راههای جذب مشارکت اولیای دانش آموزان در امور تعلیم و تربیت

آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد اجتماعی به منظور ارضای نیازهای جامعه پدید آمده است، و مدارس به عنوان خط مقدم جبهه‌ی تعلیم و تربیت متعلق به این نهاد اجتماعی و در خدمت جامعه است که برای انجام صحیح رسالت خود و برخورداری از حمایت اجتماع ملزم به برقراری رابطه‌ی مؤثر با جامعه می‌باشد. از این رو رابطه‌ی مدرسه و اجتماع فرآیند تعاملی و مداوم است که چنان که شکل مشارکت آگاهانه را به خود گیرد باعث اثر بخشی و کار آیی بیشتر مدارس می‌شود.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

هدف اصلی بهبود روابط با اجتماع و ایجاد زمینه‌ی مناسب برای مشارکت فعال و معنادار والدین و سایر شهروندان در فعالیت‌های آموزشی و پرورشی مدرسه است. بنابراین با برقراری رابطه‌ای اثر بخش، می‌توان ذهن مردم را نسبت به آموزش و پرورش، رسالت‌ها و اهداف آن، موقعیت مدارس و اهمیت و ضرورت برنامه‌های آن را روشن کرد. با تغییر نگرش آن نسبت به موضوع، می‌توان زمینه‌ی مناسب را برای برخورداری از حمایت، مشارکت و کمک‌های اجتماعی آورد.

www.asemankafinet.ir

راهکارهای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه

راهکارهای متعددی برای افزایش مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه وجود دارد، از قبیل ایجاد:

۱ــ گروه کاری مهارت‌های زندگی؛ ۲ــ گروه کاری فرهنگ و حفظ میراث فرهنگی؛ ۳ــ گروه کاری حل مشکلات خانوادگی؛ ۴ــ گروه کاری مسائل هویتی در نوجوانی؛ ۵ــ گروه کاری حیطهٔ پرورشی و مشاوره‌ای

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

فرد (شامل ابعاد: جسمی، روانی، اخلاقی، عاطفی، ارتباطی و خانوادگی)؛ ۶ــ گروه کاری مهارت شغل‌یابی و...، که در هر گروه با روش‌های خاصی از جمله روش حل مسأله، بارش فکری می‌توان مشارکت دانش‌آموزان را فعال کرد.

برای تحقق مشارکت‌جویی دانش‌آموزان در امور مدارس، لازم است اولاً قوانین مؤثر و کارآمد اتخاذ شود. هرچه ادارهٔ محیط‌های آموزشی به شیوه‌های دموکراتیک و جمع‌گرایانه نزدیک‌تر، و امکانات کیفی و کمی بیشتر شود، نقش‌های دانش‌آموزی افزایش یابد، اردو و مسابقات برگزار شود، میزان مشارکت آن‌ها افزایش می‌یابد؛ ثانیاً راهکارهایی برای مشارکت دانش‌آموزان در امور مدرسه فراهم شود. آموزش بهداشت به دانش‌آموزان میزان مشارکت آن‌ها را افزایش می‌دهد؛ ثالثاً فرایندهای ساده‌ای برای امور گوناگون طراحی، و با همکاری خود دانش‌آموزان اجرا شود تا دانش‌آموزان بیشتر جذب فعالیت‌ها شوند. عدهٔ معدودی از دانش‌آموزان مشارکت‌کنندهٔ حرفه‌ای هستند و بیشتر آن‌ها مشارکت ندارند.

پیامدهای افزایش مشارکت عبارت‌اند از :

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بالا رفتن کیفیت کار و برتر شمردن کیفیت زندگی کاری، آسان شدن دگرگونی و تازه‌گردانی، افزایش روحیه و وفاداری سازمانی، پدید آمدن احساس مالکیت‌ها و هویت یگانه، بالا رفتن درجهٔ بردباری و شکیبایی در برابر دیگران، گسترده شدن فرصت بیان آزاد احساس و عواطف و اندیشه‌های درونی، فزونی گرفتن پیوندهای صلح‌آمیز میان بالادستان و زیردستان و میان همکاران، افزایش میزان انگیزش و علاقه‌مندی به کار.

پیامدهای کاهش مشارکت عبارت‌اند از:

کاهش تعارض، دشمنی و رقابت کوبنده و ناسالم، کاهش میزان سرپرستی و نظارت، پایین آمدن ضرورت تنبیه و کیفر، کاهش ضایعات و به هدر دادن مواد اولیه، کم شدن ترک خدمت، غیبت و تأخیر در کار، کاهش فشار عصبی و تنش در کار، کاهش ناخشنودی مشتریان، پیشگیری از دوباره‌کاری‌ها.

راهکارهای ایجاد ارتباط بین خانه و مدرسه

۱- جهت فراهم نمودن زمینه مشارکت مردم در آموزش و پرورش، اصلاح ساختار فعلی آموزش و پرورش امری ضروری به نظر می رسد و در ساختار جدید می بایست اختیاراتی به مدیران مدارس، معلمان، دانش آموزان واولیای آنها و مردم داده شود.

۲- به منظور ایجاد هماهنگی بیشتر بین فعالیت های تربیتی مدارس و خانواده ها، آموزش خانواده با جدیت پیگیری گردد.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۳- به منظور فراهم نمودن مشارکت بیشتر اولیای دانش آموزان در آئین نامه اجرایی مدارس اختیارات بیشتری به انجمن اولیاء و مربیان داده شود.

۴- مدیران مدارس نسبت به نقش مشارکت اولیای دانش آموزان در پیشبرد اهداف واحدهای آموزشی توجیه گردند تا خود مدیران امر مشارکت اولیاء را تسهیل نمایند.

۵- مشارکت، بستر فرهنگی و اجتماعی مناسب می طلبد. از این رو ضرورت دارد دولت در برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود به این امر توجه کند و درجهت نهادینه نمودن فرهنگ مشارکت در جامعه تلاش کند.

۶- به جای گسترش مدارس غیرانتفاعی، پیشنهاد می گردد کیفیت مدارس دولتی بالارود تا اولیاء مشارکت بیشتری داشته باشند.

۷- ارائه گزارش فعالیت های مدارس به اولیاء موجبات همکاری بیشتر آنها خواهد شد.

۸- برداشت و تصور مسئولان آموزش و پرورش و مردم نسبت به مفهوم مشارکت متفاوت و محدود می باشد. شایسته است جهت هماهنگی دیدگاه ها و تقویت نگرش ها برنامه ریزی شود.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۹- اولیای دانش آموزان و مردم از اهمیت مشارکت و نقش آن در پیشبرد آموزش و پرورش آگاهی لازم را ندارند، ضرورت دارد وزارت آموزش و پرورش با همکاری رسانه های گروهی بویژه صدا و سیما برنامه های کوتاه مدت و بلندمدت در این زمینه تدارک ببینند.

۱۰- مدیران سطوح مختلف وزارت آموزش و پرورش بویژه مدیران مدارس نقش مهمی در چگونگی مشارکت مردم در آموزش و پرورش دارند، تحقق یاعدم تحقق مشارکت در بسیاری از موارد به این مدیران بستگی دارد، لذا شایسته است برای آگاه سازی مدیران نسبت به این امر، برنامه های آموزشی خاصی تدارک دیده شود.

۱۱- اولیای دانش آموزان در حال حاضر نقش چندانی در اداره مدرسه ندارند، می بایست توسعه مشارکت اولیاء در امور مدارس قانونمند گردد.

۱۲- لازم است فرهنگ مشارکت و اهداف آن و نقش مشارکت در بهبود و بهسازی جامعه برای همگان روشن گردد.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۱۳- آموزش و پرورش طرحی را فراهم نماید تا تجربه های مدیران، معلمان و کارکنانی که در امر مشارکت موفق بوده اند، به صورت مدون جهت بهره مندی در اختیار مدارس قرار گیرد.

۱۴- باتوجه به تاکید اسلام به مشارکت و اهمیت آن لازم است تحقیقاتی در مورد مشارکت در فرهنگ اسلامی صورت گیرد تا ابعاد و اهمیت مشارکت در دین مبین اسلام به خوبی روشن گردد.

۱۵- هیچ گاه نباید در جلسات انجمن در خصوص مسائل مالی به طور مستقیم با اولیاء برخورد شود بلکه یکی از اولیاء گزارش می دهد و به راحتی خواهد توانست دیگران را با خود همراه کند. بدون اینکه مدیر مدرسه در این خصوص نقشی داشته باشد در این صورت اولیاء هم مقاومت نخواهند کرد.

۱۶- ارائه عینی کاستیها و کمبودهای محیط مدرسه باعث برانگیختن حس و انگیزه در اولیاء شده و مقدمه مشارکت آنان در امور مدرسه می شود.

فرصت ها و ضرورت مشارکت مردم در نظام آموزش و پرورش

فرصت ها عبارت از شرایط،امکانات و لوازم بالقوه ای است که در اختیار والدین قرار دارد و برای تحقق اهداف نظام تعلیم و تربیت ضروری است.یکی از فرصت هایی که در اختیار مدارس قرار دارد،امکان بهره گیری از

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

توان بالقوه فکری، علمی، مهارتی و تخصصی والدین دانش آموزان، در جهت بهبود و ارتقای سطح کیفی برنامه ها و فعالیت های مدارس است.در حال حاضر نظام آموزشی ایران با حدود هجده میلیون نفر دانش آموز تحت تعلیم در دوره های مختلف تحصیلی و سی میلیون نفر پدر و مادر دانش آموز،در تعامل و ارتباط نزدیک قرار دارد.در میان این جمعیت قابل توجه، افراد دارای صلاحیت های تخصصی ، حرفه ای و مهارتی بالا و قابلیت های علمی مفید و موثر و نیز صاحب نظرانی با کفایت وجود دارند که با برنامه ریزی صحیح و منطقی می توان همه ساله این منابع باالقوه فکر،اندیشه، نظر، تخصص و مهارت را برای مداخله و مشارکت در فرایندهای تصمیم گیری، اجرا و ارزشیابی کلیه برنامه ها و فعالیتهای آموزشی و تربیتی(در تمامی سطوح نظام آموزشی و نه فقط مدارس) فرا خواند.

از آن جا که والدین، انگیزه بالایی برای پیشرفت علمی، تحصیلی و نیز تربیت اخلاقی، اجتماعی و حرفه آموزی به فرزندان خود دارند، اگر زمینه و بستر مناسبی برای جلب و جذب توانمندیها آنان فراهم شود،مطمئنا از همکاری با سیستم آموزشی مضایقه نخواهد کرد.به نظر می رسد در نظام کنونی آموزش و پرورش، سازوکارهای جلب و جذب مشارکت های علمی و تخصصی والدین به شکل نظام مند وجود دارند و هر جا سخناز مشارکت اولیا و مربیان به میان می آید، ذهن مخاطب ، ناخود آگاه به سمت مشارکت مالی آن

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ها معطوف می گردد و سایر ابعاد مشارکت، شاید نزد مسئولان و برنامه ریزان تعلیم و تربیت هم مغفول واقع شده است.

یکی دیگر از فرصت های ممکن که با مداخله و شرکت والدین در فعالیت های مدارس محقق می گردد، کمک به تسهیل فرایند اجتماعی کردن کودکان از طریق الگودهی عملی به آن هاست.کودک با مشاهده مداخله والدین خود در فعالیت های محیط تحصیل او، از همان سال های نخست زندگی خویش یاد می گیرد به حقوق دیگران احترام بگذارد،حقوق جمعی را محترم شمارد و فعالیت های گروهی و مشارکت در آن ها را با اهمیت تلقی کند. از آن جا که مدرسه بعد از خانه، مهمترین نهادی است که در رفتار و کردار و دگرگونی عواطف نوجوانان نقش اصلی را بر عهده دارد، می توان با برنامه ریزی صحیح و با مشارکت معلمان و والدین ، حس همکاری، همدردی، آداب و نزاکت اجتماعی، سازگاری،مراعات نظم،ایثار،تفکر منطقی،شناخت حقوق خود و دیگران، احترام به حقوق دیگران وحل ورفع مسائل و مشکلات در محیطهای آموزشی را به دانش ا موزان آموخت.

دیگر فرصت سودمند حاصل از مشارکت والدین در تصمیم گیریها و برنامه ریزی ها، تقریب نگرش و انتظارات و در نتیجه ایجاد همسویی و هم جهتی در شیوه های تربیتی خانه و مدرسه خواهد بود که از بروز

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

تعارض ها و آسیب های تربیتی ناشی از روش های چندگانه و معارض،ممانعت خواهد کرد.هر گاه سخن از مشارکت به میان می آید، نکته اساسی که باید لحاظ شود، ایجاد زمینه شکوفایی افکار عمومی ، به منظور همکاری و همیاری با دستگاه آموزش و تربیت است. در جامعه ای می توان ادعا کرد فضای آموزشی آمیخته با تفکر مشارکت مردم با نهادهای تربیتی است که در آن جامعه، والدین و مسئولین انتظارات مشابهی در زمینه رشد و تربیت کودکان و نوجوانان داشته باشند

دیگر فرصت حاصل از مشارکت و مداخله والدین در امور آموزشی و پرورشی، ایجاد تعهد و مسئولیت و نوعی حس مالکیت در میان شرکت کنندگان، نسبت به تصمیمات اتخاذ شده و برنامه های طراحی شده است که با نظر آنان صورت گرفته است و در واقع نوعی ضمانت اجرای قوی برای برنامه های اجرایی طراحی شده محسوب می گردد.

مشارکت باعث رشد و تعالی افراد شرکت کننده و نیز باعث تفکر در میان افراد خواهد شد.

مداخله و شرکت والدین در فریند اخذ تصمیم و برنامه ریزی ها به نیازهای منطقه ای و محلی پاسخ مناسب می دهد.در کشور ما که مناطق کوناگون با ویژگی های بسیار متفاوت قومی، اقلیمی، فرهنگی و اقتصادی وجود دارد، واگذای بخشی از تصمیم گیری ها، برنامه ریزی ها و اجرای برنامه ها به والدین، ضرورت بیش تری می یابد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

دیگر چالش ها و موانع مشارکت مردم در نظام آموزش و پرورش کشور

۱– موانع فکری و نگرشی:

یکی از عمده موانع مشارکت در کشور ما، ناشی از کاستی در اندیشه هاست. عدم احاطه و تسلط فکری، نبود اندیشه های ورزیده، وسیع و عمیق فلسفی و فکری در باب ابعاد و جوانب مختلف موضوع تعلیم و تربیت و نیز اداره سیستم های آموزشی، در میان سیاست گذران، برنامه ریزان و مدیران نظام آموزشی، هم چنین نبود نگرش و باور نسبت به مزایا و محاسن شرکت و مداخله اندیشه ها و تفکرات افرادی بیرون از پست های رسمی و اداری سیستم آموزش و پرورش (والدین)، این نظام را در محاق تصمیم شمار معدودی از تصمیم گیران خاص که در مرکز این سیستم متمرکز قرار دارند، نگه داشته، آن را از نعمت وجود پتانسیل های علمی، فکری و تخصصی والدین با انگیزه و متعهد نسبت به آموزش و تربیت فرزندان خود، محروم ساخته است.پژوهش های متعددی که در نیمه دوم قرن بیستم در حوزه رفتار سازمانی انجام گرفتند، به اتفاق به این نتیجه رسیدند که مدیران سیستم های متمرکز، قادر نیستند سازمان هایی با جو مردمی و با حاکمیت روابط انسانی ، ایجاد کرده، انگیزه های کاری و تعهدات عوامل دخیل در سازمان را در سطح بالاتری نگه دارند. در نتیجه بهره وری این گونه سازمان ها در مقایسه با سازمان های غیر متمرکز ، تفاوت آشکاری نشان می دهد.سبک های اداره در هر سازمان ، به شدت از بصیرت ، بینش، نگرش و طرز تفکر مدیران آن تاثیر می پذیرد.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲- موانع ساختاری:

نظام آموزشی کشور ما نظامی است متمرکز بدین معنا که سیاست گذاری ها و اتخاذ تصمیات آموزشی وتربیتی توسط گروهی کارشناس و خبره که اکثر آنها صاحب نظران تعلیم و تربیت و فرهنگ نیز میبا شند انجام می گیرد وسپس این تصمیمات به سازمانهای آ موزشی استانها برای اجرا ابلاغ می گرد د . از محاسن نظامهای متمرکز این است که تصمیمات و برنامه های طراحی شده با سرعت و دقت اجرا شده فرایند اجرا از نظم و وحدت بیشتری بر خوردار است ولی عیب سیستم متمرکز این است که از مشارکت افراد صاحب نظر و متخصص که خارج از گروه تصمیم گیر قرار دارند ممانعت به عمل می آورد ودر نتیجه نو آوری و ابتکارات کمتر میتواند در این ساختار امکان بروز و بالندگی پیدا کند .با گسترده شدن نظام آموزشی و نیز پیچیده تر شدن فرایند تعلیم و تربیت واداره چنین سازما ن گسترده ای ضرورت ایجاب میکند راهکارهایی برای دخالت دادن سایر افراد مثلا والدین صاحبنظر و اهل فن در مسائل تعلیم و تربیت ,پیدا کردتا بار سنگین سیاست گذاری , تصمیم گیری و بر نامه ریزی و اجرا بین افراد دخیل و درگیر ,تقسیم شود .از جمله اقداماتی که به گسترش مشارکت می انجامد ,رفع کاستی های ناشی سیاست گذاریهای کلان اداری و آموزشی , تمرکززدایی در امور اجتماعی , اداری و آموزشی و نیز اصلاح قوانین و مقررات فعلی در راستای قبول و پذبرش والدین در نظام آموزشی است . اگر چه اخیرا"اصلاحاتی در بخش هایی از نظام اداری آموزش و پرورش ، در حال اعمال است که از میزان تمرکز این نظام می کاهد:نظیر : الف) اجرای طرح مدرسه محوری

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

ب) طرح جامع مشارکت اولیا در مدارس(اجرا به صورت آزمایشی) ج) تشکیل شوراهای آموزش و پرورش مناطق و استان ها با حضور نمایندگان اولیا و ... اما به دو دلیل اجرای این طرح های موردی ضمانت اجرای ناچیزی دارد: دلیل اول این که طرح های فوق الذکر مراحل اولیه اجرای خود را می گذرانند و برخی نیز به طور آزمایشی اجرا می شوند, در نتیجه امکان ارزشیابی از آنها تاکنون مقدور نبوده , یا این که ارزیابی دقیقی از میزان اثر بخشی آنها به عمل نیامده است تا با اتکا به نتایج آن بتوان در مورد کارآیی و سودمندی اجرای طرح های مذکور قضاوت کرد . ثانیا": در یک سیستم متمکز ارایه و اجرای چند طرح محدود در راستای تمرکز زدایی تقریبا" بی تا" ثیر یا بی تا" ثیر است .

به نظرمیرسد زمان آن فرا رسیده باشد که برای حل مسائل و مشکلات مبتلابه سیستم آموزشی و تربیتی کشور که بسیار گسترده است, سازو کارها, قوانین و مقررات, سیاستها,

اهداف اصولی,منطقی وصحیحی که سهم مشارکت والدین در کل نظام آموزشی را توسعه دهد تدوین و ارائه گردد وزمینه هاو بسترهایی فراهم شود تا والدین از مراحل سیاست گذاریها تااجرا,ارزشیابی,باز نگری و اصلاح تمام برنامه های آ موزشی و تربیتی, مداخله و مشارکت واقعی, ونه صوری و تشریفاتی, داشته باشند.

۳–موانع مربوط به منابع انسانی:

نیازها و ضرورتها ی فرهنگی, آ موزشی و تربیتی جامعه کنونی,کسب شایستگی های علمی,حرفهای و تخصصی بیشتری را برای مدیران رده های بالایی, میانی و اجرایی,ضروری و اجتناب ناپذیر ساخته است.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مدیران نظام آموزشی کشور ما در کنار تعهد واحساس مسئولیت بالا,وجدان دینی وکاری قابل تحسین,لازم است با علوم اداری و جامعه شناسی نیز آشنایی پیدا کرده و حتی در آن هاتسلط کافی کسب نمایند.زمانی علمای علم مدیریت و رفتارسازمانی,ویژگیهای ضروری مدیران را مهارتهای سه گانه ادراکی,انسانی و تخصصی (حرفه ای) قلمداد می کردند,یعنی مدیر شایسته مدیری بود که علاوه برتوانمندیهای ذهنی و فکری برای ادراک شرایط و لوازم سازمان تحت اداره خود, می بایست مهارتهاو کفایت های علمی وحرفه ای لازم برای پیشبرد وظایف و اداره سازمان خود و نیزتوانایی و قابلیت درک نیازها و انتظارات افراد انسانی ذی ربط در سازمان تحت مدیریت خود را دارا بودند. امروز سخن از مدیران اثر بخش است ودر میان ویژگیهای بیست گانه ای که از لابه لای پژوهش های انجام گرفته در مورد مدیران, استخراج گردیده است, دو ویژگی بر جسته به چشم می خورد که عبارتند از: خلاقیت, نوآوریهای و تحول پذیری این گروه از مدیران و نیز انتخاب و اعمال شیوه های مشورتی و مشارکتی برای تصمیم گیریها و اجرای امور در سازمان متبوع خود ستون خیمه جذب و جلب مشارکت والدین,مدیران اند. هر زمانی که مدیری از خود انعطاف و شایستگی برای عمل مشارکتی نشان داده است, بدون توجه به سایر موانع, کارها نسبتا" بسامان پیش رفته است.از موانع دیگر مشار کت, می توانبه اعتماد نا کا فی مدیران آ موزشی نسبت به مردم, به ویژه صاحب نظران و متخصصان تعلیم و تربیت و اهل فن,کاستی در عملکردهای درونی و بیرونی آموزش و پرورش ,بر نامه ها و اهداف آن,نابسامانی و موازی کاری درواحد های اداری ذی ربط برای جلب مشارکت والدین نظیر برنامه های

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

سازمان انجمن اولیا و مربیان, سازمان توسعه و نوسازی مدارس, معاونت مشارکت های مردمی وزیر و....تخصیص بودجه و منابع ناکافی به فعالیت ها و برنامه های آموزشی و تربیتی, بی توجهی و عدم توانایی مدیران در بهره برداری از پتانسیل های سازمان های غیر دولتی و ضعف در اطلاع رسانی و آ گاهی بخشی به افراد جامعه اشاره نمود.

شیوه های پیشنهادی جهت جلب و جذب مشارکتهای مردمی در آموزش و پرورش

- **انجمن اولیا و مربیان:**

نقش انجمن اولیا و مربیان درزمینه مشارکت مردم در آموزش و پرورش بسیار اساسی است. انجمن اولیا و مربیان هر مدرسه ، هیات منتخبی از اولیای دانش آموزان و مربیان همان مدرسه که با تفاهم و صمیمیت و به منظور تقویت همکاری مشارکت اولیای دانش آموزان جهت کمک به ارتقای کیفیت فعالیتهای آموزش و پرورش و گسترش ارتباط خانه و مدرسه و بر طبق مقررات و ضوابط وزارت آموزش و پرورش انجام وظیفه می نماید.

- راه های گسترش مشارکت اولیا و مربیان:

به منظور توسعه مشارکت اولیا و مربیان می توان موارد زیر را مورد توجه قرار داد:

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

الف: توجه به انتظار اولیا

یکی از راهکارهای گسترش مشارکت اولیا در فعالیت های متنوع مدرسه، توجه به انتظارات اولیاست. در تحقیق انجام شده تحت عنوان بررسی نگرش مدیران مدارس ، اولیای دانش آموزان و کارشناسان، انجمن اولیا و مربیان سراسر کشور درباره طرح جامع مشارکت انتظار متقابل اولیا و مربیان مورد انتظار قرار گرفت.

مهم ترین انتظارات اولیا از مدیران بر اساس نتایج بدست آمده عبارتند از :

۱. حضور همه جانبه اولیا و مربیان در تصمیم گیری های آموزشی ، پرورشی و اداره مدرسه

۲. اطلاع رسانی دقیق و به موقع درباره ی وضعیت تحصیلی و تربیتی دانش آموزانف مسائل و مشکلات مدرسه

۳. قدردانی از فعالیت ها و همکاری های مدرسه

۴. ایجاد فضای لازم برای رشد و شکوفایی استعداد های دانش آموزان

۵. استفاده مناسب از تواناییهای تخصصی و مهارتی اولیا

۶. برگزاری جلسات مشترک اولیا و مربیان به طور مستمر

۷. کیفیت بخشی به امر آموزش در مدارس.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

- **کلاسهای آموزش خانواده:**

نقش کلاسهای آموزش خانواده در جهت افزایش مشارکت های مردم در آموزش و پرورش بسیار اساسی است. وزارت آموزش و پرورش به عنوان بزرگترین نهاد تعلیم و تربیت در کشور که بیشترین فصل مشترک را با جامعه یعنی خانواده دارد موثرترین رسالت خود را جلب مشارکت های پدران و مادران در امر فرهنگ سازی از طریق ارتباط بیشتر خانه و مدرسه و ارتباط مستمر با خانواده ها و دانش افزایی آنان می داند آموزش خانواده در جهت آشنا نمودن آنان با وظایف رفتاری خود برای انجام مشارکت های لازم در امر تعلیم و تربیت فرزندانشان به حساب می آید. این کار بسیار مفید باعث شفاف شدن ابطه معلم و دانش آموزان از یک سو و اولیا و مربیان از سوی دیگر می شود. بسیاری از اولیا راه و شیوه های راهنمایی کودکان خود را نمی دانند. آنها علاقه وافری در یاری دادن به فرزندان خود دارند. در آموزشگاهها دیده شد خانواده هایی که مرتب در این کلاس ها حضور می یابند افت تحصیلی دانش آموزان که به صورت های مردود شدن و تکرار پایه ، ترک زودرس تحصیل و یا تجدید شدن نمود می یابد. بسیار کاهش یافته است و در مسایل جدی مربوط به فرزندانشان سهیم شده و با آگاهی و درایت برای حل مسایل آنان همکاری می نمایند

- **گسترش راه های جلب مشارکت و تامین منابع مالی:**

از آنجا که ۹۴ درصد اعتبارات آموزش و پرورش به حقوق فرهنگیان تعلق می گیرد ، سهم منابع مالی غیر پرسنلی تنها ۶ درصد است، در حالی که در کشورهای صنعتی این رقم به ۴۰ درصد می رسد.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

آموزش و پرورش و اقتصاد از دو مقوله متفاوت فرهنگ و مادیات هستند که به ظاهر با هم ارتباطی نداند اما به واقع اگر عمیق تر به این موضوع نگاه کنیم، آموزش و پرورش می تواند تاثیر بسیار شگرفی در اقتصاد ملی ایفا کند.

فقر زدایی، حفاظت از محیط زیست و کاهش ناهنجاری های اجتماعی از تاثیرات غیر مستقیم آموزش و پرورش بر اقتصاد و افزایش بهره وری با کمک آموزش و در نتیجه رشد اقتصادی از تاثیرات مستقیم آموزش و پرورش در اقتصاد ملی است . با توجه به آمار سال مرکز آمار ایران مبنی بر نسبت سهم افزوده به سهم مصرف، بخش معدن با نسبت ۱۶ بالاترین رتبه و آموزش و پرورش با کسب ضریب ۳/۴ در شاخه های مختلف ، رتبه چهارم را به خود اختصاص دادند. از ضریب ۳/۴ ، بیشترین سهم به آموزش و پرورش ابتدایی اختصاص یافته است که این امر نشان می دهد که مهم ترین بخش سرمایه گذاری در آموزش و پرورش مربوط به آموزش و پرورش ابتدایی است و اساسا سرمایه گذاری در آموزش و پرورش نه یک اقدام مصرفی، بلکه یک اقدام زیر بنایی است و این امر مصداقی از معارف اسلامی ما نیز هست.

در آمار مقایسه ای بانک جهانی بین کشورهای صنعتی و غیر صنعتی مبنی بر ارزیابی میزان تاثیر گذاری سه منبع اصلی ثروت یعنی منابع فیزیکی ، انسانی و طبیعی در این کشورها عنوان شده که در کشورهای

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

صنعتی بیش از ۶۷ در صد از منابع ثروت، توسط منبع نیروی انسانی تامین می شود که این سهم درکشورهای درحال توسعه به ۵۶ درصد و در کشورهای صادر کننده مواد خام به ۳۶ درصد می رسد. از نگاه اسلامی، اقتصاد یکی از اهداف عمده آموزش و پرورش و یکی از بزرگترین مسایل دستیابی به اهداف در آموزش و پرورش است که مطابق با این نگاه ، هم اکنون آموزش و پرورش به دنبال این است که انسانی شایسته از تمامی ابعاد اعم از مولد، کارآمد، آشنا به اقتصاد اسلامی ، دانا به روشهای کسب معاش حلال، ساده زیست، قانع، آشنا به منابع اقتصادی کشور، دانا به روشهای استفاده از منابع مالی ، عدالت جو و در مجموع یک انسان کامل از نظر اقتصادی تربیت کند.

با توجه به نسبت عملکردی ۱۲۷/۲ آموزش و پرورش به مصوب ۱۰۰ در ۱۴ سال گذشته ، آموزش و پرورش به طور متوسط سالانه ۲۷/۲ درصد کسری بودجه داشته است که این رقم در محاسبه ۱۰ سال گذشته به ۳۲/۷ در صد می رسد. در قانون شوراهای آموزش و پرورش پیش بینی شده است که از شهرداریها عوارضی به نفع آموزش و پرورش اخذ شود که متاسفانه این قانون نیز اجرایی نمی شود.

یکی از راه های تامین هزینه های آموزش و پرورش ، سهام عدالت است اگر ۲۰ تا ۴۰ میلیارد تومان از سهام عدالت برخی از کارخانجات ، بانک ها و پالایشگاه ها به آموزش و پرورش اختصاص یابد از سود آن بسیاری از

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

مشکلات اقتصادی آموزش و پرورش برطرف خواهد شد. توسعه فرهنگی و همیاری مردم یکی از راههای دیگری است که از طریق آن می توان بسیاری از مشکلات اقتصادی آموزش و پرورش را برطرف کرد و اگر تاکنون در این زمینه به اندازه کافی اقدام نشده ، مشکل اصلی را باید از ناتوانی مدیران مدارس در جلب مشارکت مردم دانست نه خود مردم.

ارتقای توان تخصصی آموزش و پرورش در عرصه اقتصاد با بهره وری از پژوهشکده ها ، رسانه ها و سایت های تخصصی در زمینه حل مشکلات اقتصادی آموزش و پرورش بسیار حائز اهمیت است؛ چرا که آموزش و پرورش باید به زبان اقتصاد مسلط شود تا بتواند از جایگاه اصلی خود دفاع کند.

بهبود اقتصاد آموزش و پرورش ، تاکنون تنها در حد یک توصیه اخلاقی مطرح شده است و تنها در زمانی این توصیه به مرحله اجرا در می آید که کیفیت به ریال تبدیل شود و ما بتوانیم یک رشد محسوس در اقتصاد آموزش و پرورش را شاهد باشیم

- نحوه اخذ کمک های مالی داوطلبانه به مدارس با مشورت و توافق اولیا تعیین می شود:

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

چگونگی اخذ هر گونه کمک مالی داوطلبانه به مدارس در انجمن اولیا و مربیان مدرسه و با حضور نمایندگان اولیا، بررسی و تصمیم گیری خواهد شد. اخذ هر گونه وجه به صورت اجباری در زمان ثبت نام اکیدا ممنوع است و با هرگونه تخلف در این راستا به شدت برخوردار خواهد شد.

خانواده و مدرسه دو رکن اساسی در تعلیم و تربیت هستند و انجمن اولیا و مربیان نیز در همین راستا و به منظور برقراری ارتباط و همکاری بین خانه و مدرسه تشکیل شده است. گستردگی و نفس کار آموزش و پرورش، اهمیت مشارکت اولیا در این حوزه را بیش از پیش مشخص می سازد.

دستورالعمل ساماندهی کمک های مردمی به سازمان های آموزش و پرورش سراسر کشور ابلاغ شده است و کلیه مدارس موظفند برنامه های خود را در راستای اجرای این دستورالعمل ، تنظیم نمایند. بر اساس این دستورالعمل، کمک های مردمی باید صد در صد داوطلبانه باشد و خارج از فصل ثبت نام دریافت شود و ثبت نام به هیچ عنوان ، مشروط به دریافت کمک نباشد.

شوراهای آموزش و پرورش یک ماه قبل از آغاز سال تحصیلی ضوابط و نحوه جذب مشارکتهای مالی داوطلبانه اولیای دانش اموزان را بنا بر پیشنهاد انجمن های اولیا و مربیان و متناسب با شرایط و مقتضیات اجتماعی ، اقتصادی و فرهنگی هر منطقه، بررسی کرده و جهت اجرا ابلاغ می نماید. اولیای دانش آموزان

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

در قبال پرداخت وجوه داوطلبانه به صورت نقدی و یا چک بانکی، باید قبوض هدیه به مدرسه و یا رسید مصوب شورای آموزش و پرورش را از مدیران دریافت نمایند.

لازم است چک های کمک به مدرسه در وجه مدرسه صادر گردد و از واریز هر گونه وجهی به حساب اشخاص ، جدا خود داری شود. مدیران مدارس موظفند حد اکثر ظرف مدت یک هفته وجومه دریافتی را به حساب دولتی مدرسه ، واریز نمایند. در پایان اردیبهشت ماه هر سال نیز مدیران با همراه داشتن ته فیش های قبوض هدیه به مدرسه و سایر مستندات کمک های مردمی به اداره ی آموزش و پرورش منطقه مراجعه و تصفیه حساب می نمایند. دبیران شوراهای آموزش و پرورش موظفند ضمن کنترل و نظارت بر نحوه ی جذب وجوه و کمک های اولیا در چارچوب مصوبات وزارت آموزش و پرورش، گزارش عملکرد سالانه ی مدارس تابعه ی خود را تا پایان تیر ماه هر سال به سازمان آموزش و پرورش استان مربوطه ارائه نمایند. رئیس سازمان آموزش و پرورش نیز موظف است ضمن نظارت بر حسن اجرای برنامه ها تا پایان ۱۵ مرداد ماه هر سال ، گزارش عملکرد استان را به انجمن مرکزی اولیا و مربیان ارسال نماید. کمیته ای متشکل از نمایندگان معاونت های وزارت آموزش و پرورش و برخی دفاتر ستادی در سه سطح وزارتخانه ، سازمانهای آموزش و پرورش و مناطق بر اجرای دستورالعمل ساماندهی کمک های داوطلبانه اولیا نظارت مستمر دارند

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

از مشارکت های مالی داوطلبانه اولیا در راستای تشکیل کلاس ها و خدمات آموزشی فوق برنامه و صرفا با رضایت و توافق اولیا بهره گیری می شود. کلاسهای فوق برنامه در خارج از ساعت موظف و وقت قانونی دروس مدرسه برنامه ریزی می شود دانش آموزانی که به صورت داوطلبانه کمایل به شرکت در کلاسهای جبرانی برای دروس تجدیدی هستند می توانند هزینه کلاس ها را پرداخت کنند و در قبال آن از یک نوبت بیشتر امتحان تجدیدی برخوردار شوند. به منظور بی بهره نماندن دانش آموزان بی بضاعت یا کم بضاعت از امکامات امتحان دوباره تجدیدی ف امکاناتی توسط انجمن اولیا و مربیان پیش بینی شده است.

*** بحث و نظر**

ازآنجاکه تحلیل و نقد تمام موارد مطرح‌شده به عنوان موانع و کاستی‌ها در این مقاله نمی‌گنجد، یکی از موانع اصلی درونی مشارکت در تعلیم و تربیت، که عبارت از "کاستی‌های ناشی از ساختار آموزش و پرورش است"، در ادامه بررسی شده است.

به‌رغم سابقه دیرینه مشارکت در آموزش و پرورش، هنوز کیفیت و کمیّت این کار بسیار مهم و ضروری چندان رضایت‌بخش نیست. ایجاد مشارکت در هر سازمانی در حقیقت مهندسی کردن امور است که از برنامه‌ریزی دقیق، محاسبه عوامل، نیازها، منابع تا افزایش دانش و مهارت و عملکرد اعضای سازمان را در بر می‌گیرد. در مقابل ساختار مشارکتی، ساختار استبدادی قرار دارد که در آن مدیریت امور فقط بر عهده مدیران است. مدیر تصمیم می‌گیرد، به مجریان ابلاغ می‌شود. در چنین ساختار متمرکز و غیرمنعطف،

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

نظارت بر سیستم و افراد، بیشتر از خارج اعمال می‌شود تا از درون کارکنان و خرد جمعی (پاترشیا و نل، ترجمه اسلامیه، ۱۳۸۰)، در صورتی که در سازمان مشارکتی همه، در عین کارمند بودن، مدیر هستند و برعکس. در سازمان مشارکتی، دانش‌ها، مهارت‌ها و بینش‌های مربوط به یک کار مطرح است نه منبع و ارائه‌کنندگان آن. در ساختار چند مشارکتی همواره از ناشناخته‌ها ترس و وحشت وجود دارد، درباره هر پدیده نو شک و تردید هست و برای کاوش و تغییر، علاقه و اقدامی وجود دارد. متأسفانه ما در آموزش و پرورش به ظاهر شکل‌های مختلفی از مشارکت را طرح کرده‌ایم و در پی واگذاری مسئولیت‌ها به اجزای سازمانی هستیم، اما در عمل، در این امر ناموفق بوده‌ایم. انجمن اولیا و مربیان، شورای دبیران، شوراهای داخلی مناطق و نواحی آموزش و پرورش، مجامع خیریه و... از این قبیل اقدامات می‌باشند که با وجود این شوراها هنوز تصمیم‌گیری‌های مطرح شده در آن‌ها، به دلیل قانونی نبودن، تعارض و تزاحم با بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های ابلاغی از سطوح مدیریتی بالا، سلیقه‌ای بودن تصمیم‌گیری‌های مدیران، وجود فساد اداری، ضعف مدیریت (تصدی مدیریت ادارات و مدارس توسط افراد کم‌توان و به دور از آگاهی و بینش قوی ولو دلسوز) نتوانسته است عملی و اجرایی گردد. شاهدی بر مطالب بیان‌شده اظهار نارضایتی ۵۹ درصد از جوانان از آموزش‌های مدارس است. ۶۱ درصد جوانان مراکز استان کشور از وضعیت ساختمان‌ها، فضای مدارس، محدودیت امکانات و تجهیزات مدارسی که در آن‌ها درس خوانده‌اند رضایت نداشته‌اند. ۴۵ درصد از روابط اولیای مدرسه با خود ناراضی بوده و روابط بین خود و معلمان و فضای حاکم بر کلاس‌های درس مدرسه را

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

همراه سخت‌گیری، فشار و نادیده گرفتن دانش‌آموزان و نظرهای آنان تلقی کرده‌اند. بالاتر از موارد فوق، نارضایتی ۷۷ درصدی جوانان از تحقق نیافتن هدف اصلی نظام آموزش و پرورش، یعنی یادگیری معنادار و هدفمند برای زندگی و حل مسائل آن است (مشکینی، ۱۳۸۵). ۸۰ درصد دانش‌آموزان جوان و نوجوان می‌گویند: "برنامه‌های آموزشی و درسی مدارس پاسخگوی نیازهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نیست و باید اصلاحات اساسی در آن صورت گیرد. "

www.asemankafinet.ir

*** راه حل برای افزایش مشارکت مردم در آموزش و پرورش**

برای تحقق مشارکت مردم در امور اجتماعی، به‌ویژه آموزش و پرورش، لازم است در درجه نخست، ساختار مناسب با اندیشه‌های مشارکتی به‌وجود آید. تمرکززدایی از جمله ساختارهایی است که باید با بررسی کارشناسانه و جدی اجرا گردد. امروزه، به دلایل گوناگون از جمله بالا رفتن آگاهی‌های مردم، گسترش

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

اطلاع‌رسانی و تکنولوژی، و کثرت‌گرایی در اندیشه و حیات اجتماعی، دیگر اداره امور به صورت سنّتی و متمرکز امکان‌پذیر نیست.

ساختارهای مشارکتی برخلاف نظام‌های عشیره‌ای و فئودالی مستلزم نظام قانونمند و مدنی است؛ به این معنی که قوانین و آیین‌نامه‌ها باید بتواند به‌روشنی سهم دولت و مردم، و چگونگی روابط آنان را مشخص نماید و زمینه اجرایی شدن آن‌ها را فراهم آورد. باید کارکنان تصویر روشنی از موضوعات تصمیم‌گیری داشته باشند، و برای آن‌ها مشخص باشد که آیا موضوع مشارکت به تصمیم‌گیری‌های تاکتیکی محدود می‌شود یا امکان مشارکت در تصمیمات استراتژیک نیز فراهم است؟ آیا درجات مشارکت در تمامی سطوح یکسان است.

بحث احترام به اندیشه‌های فردی و جمعی و سامان‌دهی امور براساس گفتمان متقابل لازمه مدیریت موفق در ساختار مشارکتی است. روابط انسانی به صورت افقی و عمودی باید وجود داشته باشد. امروز در نهاد آموزشی فقط مدیر و معاون آموزشی گرداننده امور نیستند، بلکه سایر عوامل ارکان آموزشی در اداره کلاس و مدرسه تأثیرگذارند و بی‌توجهی به این عوامل آموزش و پرورش را از اثربخشی و توسعه‌دهندگی باز می‌دارد.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

حس مالکیت و نه حس مسئولیت نسبت به بسیاری از امور مدرسه و دیگران را در تصمیم‌گیری‌ها کم حق دانستن از جمله آفت‌ها و آسیب‌های نظام تعلیم و تربیت فعلی است. همین اندیشه‌های محدود و بسته به صورت ناخودآگاه بر معلمان و دانش‌آموزان اثر می‌گذارد و به خانواده‌ها رسوخ پیدا می‌کند. در نتیجه دور باطلی از تأثیر مدیریت و نظام آموزشی کم‌تحول بر افکار خانواده‌ها و نظام مدرسه حاکم می‌شود که مملو از افکار خودمحورانه و خودمدارانه و به دور از خرد و نیاز جمعی است.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

پیشنهادها و نتیجه گیری

۱ـ جهت فراهم نمودن زمینه‌ی مشارکت مردم در آموزش و پرورش، اصلاح ساختار فعلی آموزش و پرورش امر ضروری به نظر می‌رسد و در ساختار جدید می‌بایست اختیاراتی به مدیران مدارس، معلمان، دانش‌آموزان و اولیای آن‌ها و مردم داده شود.

۲ـ به منظور ایجاد هماهنگی بیشتر بین فعالیت‌های تربیتی مدارس و خانواده‌ها آموزش خانواده می‌باید با جدیت پیگیری گردد.

۳ـ به منظور فراهم نمودن زمینه‌ی مشارکت بیشتر اولیای دانش‌آموزان می‌باید در آیین نامه اجرایی مدارس اختیارات بیشتری به انجمن اولیا داده شود.

۴ـ مدیران مدارس می‌باید نسبت به نقش مشارکت اولیای دانش‌آموزان در بیشتر اهداف واحدها ی آموزشی توجیه گردند تا خود مدیران امر مشارکت اولیا را تسهیل نمایند.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۵ـ مشارکت، بستر فرهنگی و اجتماعی مناسب می‌طلبد، از این رو ضرورت دارد دولت در برنامه‌های توسعه‌ی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خود به این امر توجه کند، و در جهت نهادینه نمودن فرهنگ مشارکت در جامعه تلاش کند.

۶ـ به جای گسترش مدارس غیر انتفاعی، پیشنهاد می‌گردد کیفیت مدارس دولتی بالا رود تا اولیا مشارکت بیشتری داشته باشند.

ارائه‌ی گزارش فعالیت‌های مدارس به اولیا موجبات همکاری بیشتر آن‌ها خواهد شد.

۷ـ برداشت و تصور مسئولان آموزش و پرورش و مردم نسبت به مفهوم مشارکت متفاوت و محدود می‌باشد. شایسته است جهت هماهنگی دیدگاه‌ها و تقویت نگرش‌ها برنامه‌ریزی گردد.

۸ـ اولیای دانش‌آموزان و مردم از اهمیت مشارکت و نقش آن در پیشبرد آموزش و پرورش آگاهی لازم را ندارند، ضرورت دارد وزارت آموزش و پرورش با همکاری رسانه‌های گروهی به ویژه صدا و سیما برنامه‌های کوتاه مدت و بلند مدت در این زمینه تدارک ببینند.

۹ـ مدیران سطوح مختلف وزارت آموزش و پرورش به ویژه مدیران مدارس نقش مهمی در چگونگی مشارکت مردم در آموزش و پرورش دارند. تحقق یا عدم تحقق مشارکت مردم در بسیاری از موارد به این مدیران

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

بستگی دارد؛ لذا شایسته است برای آگاه سازی مدیران از این امر، برنامه‌های آموزشی خاصی تدارک دیده شود.

۱۰ـ اولیای دانش‌آموزان در حال حاضر نقش چندانی در اداره مدرسه ندارند، می‌بایست توسعه‌ی مشارکت اولیا در امور مدارس قانونمند گردد.

۱۱ـ لازم است فرهنگ مشارکت و اهداف آن و نقش مشارکت در بهبود و بهسازی جامعه برای همگان روشن گردد.

۱۲ـ آموزش و پرورش طرحی را فراهم نماید تا تجربه‌های مدیران، معلمان و کارکنانی را که در امر مشارکت موفق بوده‌اند به صورت مدون جهت بهره‌مندی در اختیار مدارس قرار گیرد.

۱۳ـ نظر به این که مدیران مدارس نقش مهمی در جلب مشارکت دارند؛ پیشنهاد می‌شود ویژگی‌های مدیران موفق در این مورد به صورت مستند در آید.

۱۴ـ با توجه به تأکید اسلام به مشارکت و اهمیت آن لازم است تحقیقاتی در مورد مشارکت در فرهنگ اسلامی هم صورت گیرد تا ابعاد و اهمیت مشارکت در دین مبین اسلام به خوبی روشن گردد.

۱۵ـ نظر به این اکثر تحقیقات انجام شده در مورد مشارکت بیشتر به مشارکت مالی و مادی توجه کرده‌اند، لذا لازم است در مورد ابعاد مشارکت و راه‌های مشارکت غیر مادی هم تحقیقاتی صورت گیرد.

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

www.asemankafinet.ir

منابع و مآخذ

۱ــ پاترشیا، مک لگان (۱۳۸۸). عصر مشارکت، ترجمه مصطفی اسلامیه، تهران، دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

۲ــ امیرانی، محمدهادی (۱۳۷۳). "بررسی زمینه‌های مشارکت روستائیان و ارتباط آن با ترویج کشاورزی"، جهاد، ش ۲۱۴ و ۲۱۵

۳ــ انصاری، حمید (۱۳۷۱). مبانی تعاون، تهران، دانشگاه پیام نور.

۴ــ صالحی، سید حسین (۱۳۸۰). "بررسی رابطهٔ رضایت شغلی و مشارکت‌جویی"، فرهنگ مشارکت، ش ۲۹

۵ــ طوسی، محمدعلی (۱۳۸۰). بررسی موانع مشارکت در نظام اداری ایران، تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی.

۶ــ کافمن، راجر (۱۳۷۷). مدیریت کیفیت افزوده و بهبود روزافزون نظام آموزشی، تهران، گویا.

۷ــ قاسمی پویا، اقبال (۱۳۸۰). مشارکت‌های مردمی در آموزش و پرورش، تهران، پژوهشکده تعلیم و تربیت.

۸ــ قاسمی پویا، اقبال (۱۳۷۸). "چرا مدرسه‌محوری"، رشد معلم، ش ۱۶

۹ــ مقنی‌زاده، محمدحسن (۱۳۷۶). "دانش‌آموزان، خانه، مدرسه و مشارکت"، پیوند، ش ۲۱۶

۱۰ــ متین، نعمت‌الله (۱۳۷۸). "مبانی مشارکت و ضرورت‌های آن" جهاد، ش ۲۱۶

www.asemankafinet.ir

این فایل فقط برای مشاهده می باشد . برای خرید فایل ورد و قابل ویرایش این تجربیات ارتقای شغلی به سایت علمی و پژوهشی آسمان مراجعه کنید www.asemankafinet.ir

www.asemankafinet.ir